

-1,4,

AVE MARIA

FEBRUARY, 1936

(2)

AVE MARIA

published monthly by

*The Slovene
Franciscan Fathers,*

Lemont, Illinois

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

Subscription Price:
\$2.50 per annum

Naročnina:
\$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00

Management - Upravištvo
P. O. B. 608,
Lemont, Illinois

Editor - Urednik
P. Alexander Urankar,
1852 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

Entered as second-class
matter August 20, 1925, at
the post office at Lemont,
Illinois, under the Act of
March 3, 1879. Acceptance
of mailing at the special
rate of postage provided
for in Section 1103, Act
of October 3, 1917, author-
ized on August 29, 1925.

Naročite se na

"AVE MARIA"

*ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim
izseljencem v Ameriki in porok
zvestobe katoliški Cerkvi.*

Vsak naročnik

NAŠEGA LISTA JE PODPORNİK VELIKE MISLI
MISIЈONSTVA JEZUSOVEGA. ZAKAJ? DOLAR-
JI, KI SI JIH NAMENIL ZA NAROČNINO NAŠEGA
LISTA, NISO VRŽENI V KOT. KAMENČKI SO ZA
ZGRADBO KRISTUSOVEGA DUHOVNIŠTVA. ZA-
TO JE BILA AVE MARIJA USTANOVLJENA, DA
BI V GMOTNEM OZIRU PODPIRALA DIJAKE,
KANDIDATE ZA DUHOVNIŠKI STAN. TVOJA
NAROČNINA JE SEME, KI NAJ NEKOČ OBRODI
SAD V VINOGRADU GOSPODOVEM. KOLIKO JE
DIJAKOV, KI BI RADI ŠTUDIRALI, PA NIMAJO
SREDSTEV. SAMOSTAN V LEMONTU JE
TUDI ŠOLA IN VZGOJEVALIŠČE IDEJALNIM
FANTOM, KI SO SI ZAŽELELI SLUŽBE ALTAR-
JA. SEDAJ RAZUMEŠ. NAŠ LIST UTIRA POT
TEM STUDENTOM.

AVE MARIA

Februarska šte., 1936—

—Letnik XXVIII.

FEBRUARSKA POVEST.

P. Bernard

KJE je bil doma, se vam res ne upam povedati. Njegovo ime bom pa napisal brez ovinkov in pomislekov. Odkar je prišel od svetega krsta, hočem reči, odkar so ga prinesli od tam, se je vedno podpisoval za Gašperja Jogra. Sam je menda že vedel, kako mu je ime, zato se o tem ne bomo prerekali.

Kaj je pa bil njegov poklic? Ni imel samo enega. Zdaj se je lotil tega opravka, zdaj onega. Nas bo tu danes zanimal sam eden od njegovih premnogih opravkov. To se pravi, kadar mu je vsega drugega zmanjkalo, je vrgel čez ramo veliko lovsko puško in je mahnil ž njo v velikanski gozd, ki je rasel še od indijanskih časov kako uro hoda od njegovega bivališča.

O njegovi lovski sreči ali smoli nimam namena pisati. Saj tudi sam ni rad obešal takih reči na veliki zvon. Iz vseh njegovih lovskih doživljajev naj pride na papir samo ena zgodba, ki je na vsak način vredna, da jo zgodovina reši pozabe.

Ko je nekoč hodil in hodil po tistem gozdu in mislil nekoliko na divjačino, ki je od nikoder ni hotelo biti, nekoliko pa na svoje najrazličnejše opravke, ki se jih bo treba

lotiti po povratku iz gozda, ga je iznenadilo slabo vreme. Kedaj je prišlo in odkod, si ni mogel pojasniti. Preden se je dobro zavedel, je nastala nevihta in dež se je vлил kakor za stavo.

Lahko si mislite, da mu ni bilo prijetno ne pri srcu, ne pri koži. Saj je bil zelo nalahko oblečen, puške pa tudi ni mogel rabiti namesto marele. Strehe na milje daleč ni bilo nobene. Dobro je vedel, da bo moral biti premočen do zadnje nitke na obleki in na koži, vendar ni obstal na mestu kot v zemljo vkopan, temuč je pospešil korake in skoraj tekkel za svojim precej dolgim nosom kar na slepo srečo po širokem gozdu. Ni mu bilo do tega, da bi ušel nevihti, saj je vedel, da je nemogoče. Mislil je, da bo le bolje, če se v mrzlih curkih nekoliko razhodi.

Pa je imel večjo srečo kot si je drznil upati. Naenkrat prileti do ogromnega starega drevesa z deblom za dva metra. To samo na sebi sicer ni bilo v njegovem položaju nič važno, ampak deblo je bilo votlo in odprtina je bila ravno dovolj velika, da se je mogel Gašper Joger skozi zmuzniti. Saj če odštejemo njegov že omenjeni nos, ni bilo kaj posebno prominentnega na kosteh njegovega rojstva.

Popolnoma doma se je čutil v votlini. Res je sicer, da so mu mokre cunje na njem ovirale prijetne počutke, toda človek mora vendar znati kaj potrpeti. Kdor ni za trpež, ni vreden, da ga zemlja nosi. Čeprav je bil moker kot miška, je vseeno čutil, da je v votlini ostalo precej topline od vročega sonca, ki je pripekalo na zemljo skoraj prav do pričetka nepričakovane nevihte.

Tako se je zgodilo, da je bil še pred koncem nevihte vseskozi židane volje. Ko je pokukal prvi sončni žarek skozi gosto vejevje, se je glasno zahvalil svojemu gostitelju

Idila iz Nazareta.

za pripravno streho in se pognal proti odprtini, da bi planil na prosto.

Ampak... tristo medvedov... kaj je pa to...?!

Ni šlo in ni šlo. Odprtina se je zdela pol manjša kot prej. Pri najboljši volji se ni mogel zlizati skozi. Po kratkem premišljevanju je sicer rešil sam pri sebi prečudno zagonetko, ampak pomagalo mu je to presneto malo. Vedel je: zavoljo hudega naliva se je trhljeni les napel in bo zožil odprtino. Saj je tudi v notranjosti začelo nekaj lezti skupaj in je od vseh strani stiskalo njegove kosti.

Vročice mu je postajalo in lasje so mu zrinili kapo z glave, pa je obtičala na rami, ker na tla zavoljo preozkega prostora ni mogla pasti.

Gašper se je počutil neznansko slabo. Vendar ni dopustil, da bi prišel nadenj smrti strah. Saj ne bo tako dolgo trpelo, si je mislil, v par urah se bo spet vse posušilo, pa bom z lahkoto zlezal na prosto. Celó zabaval se je sam nad seboj in si začel v mislih zbirati stavke, kako bo po povratku domov znancem in prijateljem pripovedoval svojo nenavadno zgodbo. Zlezal je sam vase, kar se je najbolj dalo, in skušal biti potrpežljiv, pa še dobre volje zraven.

Nekaj časa je šlo. Pa ni trajalo dolgo, ko je tisti sončni žarek popolnoma zamižal, tam nekje za gozdovi je pa spet prav čudno votlo zagodrnjalo. Ni bil sicer medved, ampak bil je grom, ki je oznanjal drugo dejanje nepričakovane nevihte.

Takrat je pa Gašperju pošteno zatrepotalo srce. Odprtina se torej ne bo tako brž posušila in tudi razširila ne. Prav nasprotnega se je bati. Gašper je presunljivo kriknil sam vase, pa je bil tisti krik tako nečloveški, da nimamo zanj pripravnih črk, zato ga ne morem zapisati v to zgodovino.

Z eno besedo: Gašper se je pričel pripravljati na smrt. Sicer ni še popolnoma verjel, da ga bo smrt zadušila v tako čudnem položaju, vendar si je mislil: čas imam, hudo mi je tudi dovolj, zakaj pa ne bi enkrat vsaj za poskušnjo pogledal smrti v oči...?

Pa je res pogledal. Tudi smrt se je ozrla nanj in mu precej od daleč zašepetala: Vest si izprašaj!

Gašper je začel: Prva božja zapoved... Druga božja zapoved... Tretja božja zapoved... In tako dalje skozi vseh deset. Pa moram njemu v čast in priznanje povedati, da ga po končani deseti zapovedi še vedno ni prav preveč ugriznilo pri duši. Celó takole je rekel sam pri sebi — pa tako na tihem, da ga smrt ni slišala: Poglej, poglej, Gašper, saj še nisi tako za eno figo kristjan..

Potem se je odpravil na rajžo še skozi vseh šest cerkvenih — to vse se je namreč godilo v Ameriki. Pa tudi te mu — vsaj po njegovem osebnem prepričanju — niso vedele kaj posebno hudega postaviti pred oči. Gašper je postal kar ponosen sam nase in le tesnemu prostoru je treba pripisati dejstvo, da se v tistem hipu ni potrkal z desnico po junaških prsih.

Ker je imel dosti časa, je začel misliti, če bi ne kazalo še kakih drugih grehov poiskati v njegovem življenju. Sedaj ni mogel več iti po kakšni vrsti kot poprej po zapovedih, zakaj toliko trden že dolgo ni več bil v katekizmu, da bi znal na pamet sedem naglavnih, devet tujih in — koliko že? — vnebovpijočih grehov. Zato je kar tako napegnjal možgane in se skušal kaj spomniti, če le mogoče seveda kaj dobrega — kdo bi na slabe reči mislil?

Takrat mu je od nekod treščilo v glavo nekaj čudnega, zelo zelo čudnega, še vse bolj nepričakovanega kot je bila vsa tista nevihta v dveh ali morda celo treh dejanjih. Prišlo mu je na misel, da že pet let ni plačal naročnine za Ave Maria, čeprav bi jo bil dosti lahko in čeprav je vsaki mesec redno prihajala na njegov naslov...

Ko je ta reč stala pred njegovimi začudenimi očmi — oh, ali naj vam povem, kaj se je zgodilo? Naj bo, povedal vam bom. Zgodilo se je, da je Gašperja postalo sram. In pomislite, postalo ga je sram pred samim seboj! Najrajši bi bil zbežal, pa kam bo siromak bežal? Saj še pred kleščami onega strašnega drevesa ni mogel bežati, kako naj beži sam pred seboj...?

Nekaj je pa bilo vendar treba storiti. Kar tako človek ne more preko osramočenja, ki ga doživi pred samim seboj. Pa ni mogel drugega kot zamižal je in se stisnil sam vase kolikor se je najbolj mogel. Najrajši bi postal tako majhen, da bi vsaj z zaprtimi očmi ne mogel samega sebe videti. Tako je ostal stisnjen sam vase toliko časa, da so ga vse misli minule. Če je v tistem mučnem položaju tudi zaspal ali ne, tega ni

sem mogel razbrati iz teh pisanih virov, ki so mi bili pri današnjem stanju zgodovinske znanosti na razpolago.

Dokazano je pa kot zgodovinsko dejstvo, kar se je zgodilo od tistega hipa dalje, ko je Gašper spet odprl oči. Od čudenja jih prav za prav ni samo odprl, ampak dobesedno: izbuljil jih je. Skoraj vštric špice njegovega dolgega nosu so obvisele zenice v zadohlem zraku.

Kaj je pa bilo tako čudnega? Gašper je videl, da je bil od sramu še vedno tako stisnjen kot bi čepel tri leta star otrok v drevesni duplini. Odprtina pred njim se mu je naenkrat zazdela kot lina domačega farnega zvonika. V tistem hipu se je pognal proti njej in se še obregnul ni obnjo, s tako lahkoto je planil na dan.

Kakor hitro je bil zunaj, je pa hipoma sklenil, da bo prva njegova pot na pošto, da bo kupil Money Order za Ave Marijo. Ko je bil ta sklep narejen in podpisan z močno zaobljubo, ga je nehalo biti sram in iz stisnjenega otroka je naenkrat postal spet velik mož, pravi resnični Gašper Joger. —

Da ne pozabim povedati: Sonce je spet lepo sijalo in čez vsa tri nevihtina dejanja je padel zastor.

KAJ pravi drugoverec o papeštvu. — V nekem vodilnem angleškem znanstvenem časopisu beremo sledečo sodbo o papeštvu: "Papeštvo je ustanova, ki ji morajo celo njeni sovražniki priznati, da je nekaj edino nespremenljivega na tem spremenljivem svetu. Papeštvo človeka nehote spominja na tisto arabsko pripovedko, ki pravi, da je bila ona velika piramida pri Gizehu zgrajena še pred vesoljnim potopom, in da je to edino človeško delo, ki je vesoljni potop prestalo. Tej orjaški piramidi je podobno papeštvo. Marsikak poplava se je razlila preko njega, a njegovi globoki temelji so ostali neomajni. Bili so že prav tako grozeči časi kot danes. Med drugoverci jih je bilo le malo, ki so še trdno verovali, da ko vodovje vpade, se bo edino papeštvo s svojimi večnimi načeli, katerih varih in zastopnik je, znova dvignilo iz razvalin takokratnega babilonskega stolpa sveta. In vendar se je to še vedno zgodilo."

KAJ JE NOVEGA O BARAGI.

P. Hugo

STOLETNICE Baragovega življenja in delovanja v Ameriki, ki se zdaj leto za letom obhajajo in se bodo še dolgo obhajale, vsepovsod koder je tako apostolsko misijonaril, znova oživljajo njegov spomin in zanimanje zanj. In to ne samo med nami njegovimi rojaki, ampak tudi med Angleži, ne le med katoličani, temveč tudi med protestanti.

Nedolgo tega smo dobili iz Grand Rapids, Mich. od Hon. Mr. Joseph Donnelly-a državnega pravdnika države Michigan pismo, v katerem se nam priporoča za kake vire Baragovega življenja in delovanja. Pravi, da je bil prej v Ontonagonu, kjer je našel mnogo sledov o našem Baragi, ki je svoj čas misijonaril po tistih krajih in se navdušil zanj. Nadalje piše, da pomaga zbirati zgodovinske vire o njem svojemu prijatelju Hon. Mr. James K. Jamison, poslancu michiganske zbornice, ki pripravlja nov Baragov življenjepis. On da je sicer protestant, a zelo navdušen za Barago in dober zgodovinar. Pravi naj stopimo naravnost ž njim v stik.

Kajpada sem Mr. Jamisonu takoj pisal in mu obljubil vso pomoč pri zbiranju potrebnega gradiva. Iz njegovega odgovora razvidim, kaj prav za prav namerava. Ne misli pisati niti celotnega niti pravega Baragovega življenja, ker meni, da to zaenkrat ni potrebno. Kar namerava in že dela na tem, je nekaka zgodovinska povest o Baragi, prikrojena za ameriško javnost brez razlike vere. Njeno pozorišče bi bilo Baragovo misijonsko polje ob Lake Superior. Na strogo zgodovinski podlagi bi ga rad prikazal Amerikancem kot velikega pionirja njih civilizacije, v krogu drugih pionirjev, s katerimi je oral ledino okrog Lake Superior.

Iz načrta, ki ga nam je razodel, je videti, da bo delo nekaj zajemljivega, v taki obliki predloženega široki ameriški javnosti, ki jo ona želi. Življenjepis velikih mož, naj bodo še tako poljudni, niso po njenem okusu. V obliki povesti jih pa kar požira. Da pa domišljija ne bo imela glavne besede, ampak zgodovinska resnica, se vidi iz tega, ker pisatelj tako pridno zbira potrebno zgodovinsko gradivo, pisano in ustmeno.

Kraji in Indijanci so mu dobro znani. Že njegov oče je bil v vladni službi, prideljen uradu za indijanske zadeve. Sam že 25 let živi ob Lake Superior. Ves ta čas je imel mnogo opravka z Indijanci. Z zanimanjem se poglobljal v njih zgodovino ter proučeval njih značaj. Kot vidim iz pisma, razume tudi njih jezik, ker pridno prebira Baragova indijanska dela. Prav ona so ga opozorila na njegovo duševno in duhovno veličino. Ko se je odločil za to delo, je šel med stare Indijance, da zbere vse, kar še vedo povedati o svojem velikem apostolu. V Ontonagonu, kjer je njegov sedež, je našel nekega 90 letnega Indijanca, ki je bil svoj čas Baragu ministriral, kadar je tam maševal. Dal mu je nekaj zajemljivih podatkov o njegovi zunanosti in značaju.

Mr. Jamisonu se pri poglobitvi v Baragovo življenje in delo tako godi kot vsem nam, ki se ž njim bavimo. Čim jasnejša mu je njegova podoba, tem vzvišenejša se mu kaže. Dobesedno pravi: "Ko je pisal svojo knjigo indijanskih pridig, mu je bila vodilna misel prva božja zapoved. Čim bolj proučujem to knjigo, tem jasnejše vidim, da je bila ta misel gibajoča sila vsake njegove misli in vsakega njegovega dejanja... Vi, kot njegov rojak, ste po pravici lahko ponosni nanj. Noben narod ne more roditi plemenitejših mož." Iz ust protestanta dvakrat laskavo priznanje.

Z enakim zanimanjem zasleduje raziskavanje Baragovega življenja Mrs. Grace Lee Nute, arhivistinja "Minnesota Historical Society". Kolikor morem razbrati iz njenih pisem, tudi ona ni katoličanka. Ko

šole v samo rimsko mesto. Ko se vrne, bo gotovo za profesorja v nadškofijskem bogoslovju v Milwaukee.

Naš list iskreno čestita g. novomašniku in njegovim domačim. Na veselo svidenje v deželi strica Sama!

TUDI ROŽA Z RDEČEGA RAJA.

J. Oblak

RUSKI pariški časopis "Voraždenie" (št. 3624) je objavil poročilo gospe, ki se je leta 1932 mudila v Arhangelsku ob Belem morju in je bila priča groznega trpljenja ruskih duhovnikov in smrti škofa Antonija, ki je naredila konec njegovim strašnim mukam. V naslednjem podamo nekoliko skrajšano vsebino njegovega pripovedovanja.

Pred praznikom sv. Treh Kraljev (rusko "Kreštjenje") leta 1932 so se zbirali verniki v Arhangelsku k "Vsenočni" pobožnosti (k večerni božji službi) v edini cerkvi, ki je še tam ostala. Cerkev je stala zunaj mesta pri pokopališču, zato so ji še prizanesli in je niso porušili. Pred cerkvijo je čakala — kakor vedno — cela vrsta duhovnikov, pregnanih iz raznih krajev Rusije; prosili so za košček kruha ali druge hrane. Škofje, duhovniki, vsi so stali tam molče, nekateri le v obnošenih "rjasah" (talarjih), s proseče iztegnjenimi in tresočimi se rokami. GPU (tajna policija) jih je privedla v Arhangelsk v živinskih vozovih in jih tam spustila na "svobodo", seveda brez pravice do dela in stanovanja. Tako so bili popolnoma izročeni milosti in usmiljenju mestnega prebivalstva. A kaj jim je mogel nuditi prebivalec tega oddaljenega severnega kraja, ki sam ni imel ničesar. Iznani duhovniki so prenočevali pozimi v nezakurjeni cerkvi ali pa po stopnicah hiš, poleti pod mostovi ali na ladjah ob bregu Dvine. Verniki so se bali vzeti jih pod streho v hiše. Kajti GPU bi jih kaj lahko obdolžilo, da skrivajo protirevolucionarje in bi jih za to najstrožje kaznovalo. Podobnih primerov je bilo že mnogo...

Tisti večer pred praznikom sv. Treh Kraljev je opravljal božjo službo škof Antonij, petinšedeset letni starček, ki je užival pri vernikih globoko spoštovanje radi neustrašenega oznanjevanja vere. Prídigal je o predmetu: "Glas vpijo-

čega v puščavi: pripravite pot Gospodu". Na koncu službe božje je oznanil, da je blagoslovitev vode in "moleben s vodosvjatiem" (molatev pri posvečenju vode) prepovedana, a da bo naslednji dan ob šestih zjutraj služil sv. mašo kakor navadno. Revež v tem trenutku še ni slutil, da je za vedno opravil božjo službo. Po noči so ga prijeli in odpeljali v ječo. Obenem so ž njim vred zaprli celo vrsto mestnih duhovnikov in vernikov, med njimi tudi osebo, ki je pozneje podala to poročilo.

Predno so škofa Antonija zaprli, so napravili pri njem strogo, a brezuspešno preiskavo; preiskavo je izvršil šef "oddelka kulta" krajevnega GPU, bivši dijak duhovnega semenišča. Pri preiskavi so našli samo presv. Evharistijo. Čekist jo je divje zgrabil v svoje roke ter ironično vprašal:

"Kaj je to?"

"To je presv. oltarski zakrament," je odgovoril Antonij. "Prosim vas, sodrug komisar, odložite to, ni dovoljeno..."

Predno je izrekel prošnjo, je komisar krohotaje se vrgel presv. Evharistijo na tla in jo po-teptal z nogami....Škof ni mogel prenesti takega bogoskrunstva in je omedlel...

Na to so zaprli škofa Antonija v celico, ki je bila šest kvadratnih metrov velika, in kjer je že bilo zaprtih pet zločincev. Za ležišče so jim služile tri matrace, ki pa niso za vse zadostovale. Tovariši so hoteli dati škofu prostor za počitek, ako dobe za to kruha ali tobaka. Ko pa so videli, da nič nima, so mu prostovoljno odstopili prostor. Šesti dan so Antonija poklicali k zaslišanju, ki je trajalo polnih sedemnajst ur. Čekisti so se menjavali, prihajali in odhajali, nesrečni starček škof pa je moral neprestano odgovarjati na razna vprašanja. Okrepčati se je smel samo s slaniki, da ga je še bolj mučila žeja, ki je ni mogel utesiti. Končno so našli njegovo krivdo v tem, češ, da je voditelj protirevolucionarne organizacije.

Prvi trije meseci v ječi še niso bili tako hudi. Jetniki sicer niso smeli na sprehod, tudi knjig in časopisov niso smeli čitati, pač pa so smeli trikrat na mesec dobivati kak priboljšek v živilih, čisto perilo in drugo. Enkrat na mesec jih je obiskoval tudi zdravnik. Škof Antonij je dobival mnogo različnih daril, a je zase pridržal le potrebno čisto perilo in nekoliko prepečenca. Vse drugo je razdal svojim sojetnikom. Očitna priča, ki pripoveduje te dogodke, je bivala v ječi v sosednji celici zraven škofa. Po dolgem prizadevanju se ji je posrečilo napraviti v zidu malo odprtino, ki je mogla skozi njo govoriti s škofom in dobivati od njega sladkor in prepečenec. Pa tudi tisto

malo, kar je škof Antonij prejemal od jetniške uprave v hrano — bilo je dnevno tri sto gramov črnega kruha, žlica zdrobljenega sladkorja in krožnik juhe iz ribjih kosti — je razdal svojim sotrpinom. Čez dan se je Antonij postil ter poučeval v veri mlade jetnike, ki niso še nikdar nič slišali o Bogu, ponoči pa je molil.

Po treh mesecih so zopet pozvali škofa k zasliševanju. Zopet so mu rekli, da ga smatrajo za voditelja protirevolucionarne organizacije ter zahtevali, da jim izda svoje sokrivce. Škof jim seveda ni mogel ustreči, ker ni vedel in ni mogel vedeti za nikogar. Grozili so mu, da ga bodo na mestu ustrelili. Brez uspeha! Grozili so, da ga bodo pustili segniti v ječi... Antonij je na vse grožnje odgovarjal, da ničesar ne ve. (V takih primerih se je često zgodilo, da so si obtoženci v svoji obupnosti, ker niso mogli več dalje prenašati neprestanih groženj, jeli izmišljati razne zločine ter ovajati nedolžne ljudi.) Ko so čekisti videli, da z grožnjami nič ne opravijo, so začeli Antoniju obljubljati svobodo, ako podpiše proglas, da v SSSR ni preganjanja duhovnikov in cerkve. Škof je to z ogorčenjem odklonil... Preselili so ga v oddelek za posebno nevarne zločince. Prišlo je poletje in z njim velika vročina. Zid jetniških celic je bil moker in plesniv. S stropa in od zidu je tekla voda... Takrat je prišla prepoved, da se jetnikom ne sme od zunaj ničesar dajati. Zato niso imeli več ne čistega perila ne mila. Jetniška hrana je bila nezadostna. Prenehali so obiski zdravnika in brivca, ki je prej prihajal dvakrat na mesec brit in strič kaznjence.

Škofa Antonija so odvedli potem v majhno celico, ki je merila tri kvadratne metre. Samo prvo noč je ostal sam. Drug dan so nastanili pri njem še štiri kulake, to je kmete iz Malorusje, ki so skušali pobegniti domov, a so jih prijeli. Mala jetniška celica nikakor ni zadostovala za pet ljudi. Počivali so ti nesrečni ljudje tako, da sta eden, dva ležala, drugi pa stali ter čakali, da pride vrsta na nje. Zrak je bil notri, umevno, neznosen. Celice je bila hkrati stranišče, ker so jetnike spuščali iz nje le dvakrat na dan za tri minute, ki so jih z brezobzirno strogostjo držali. Ventilacije ni bilo tam nobene. Vode so dobivali jetniki vsak le po dva kozarca na dan in so zato trpeli strašno žejo. Vročina, žeja in slab, smrdljiv zrak so tako vplivali na nje, da so po cele ure sedeli na tleh pri zidu, ker niso imeli toliko moči, da bi mogli vstati ali govoriti. Perilo jim je na životu segnilo, njihova obleka je bila razcapana, lasje dolgi. Uši so se jim zarile pod kožo... Celica je oži-

vela še od drugega mrčesa... Na mokrih zidovih so se pojavili veliki beli črvi. Vsi jetniki so oboleli; zobje so jim izpadali, iz ust jim tekla kri, telo je otekalo in bilo pokrito z modrimi marogami. Nekaterim zaprtim kmetom so se odprle rane iz svetovne vojne, ko so se vojevali za svobodo sveta!

Potem je eden izmed kmetov umrl. En cel dan in celo noč je mrlič ležal v celici, neusmiljeno zastrupljajoč zrak. Ko so ga odnesli, so takoj privedli vanjo novega jetnika — devetnajstletnega sina pokojnikovega.

Škof Antonij je bil že tako slab, da ni imel več moči, da bi se mogel vleči na edino posteljo, ki je bila v celici. Ležal je torej na tleh. Skoro nič ni jedel in grozno žejo trpel. Črvi so mu lezli po obrazu, mu silili v usta, v ušesa in ubogi jetnik se jih ni mogel več ubraniti. Le tu in tam se ga je usmilil sojetnik in mu pomagal... Škof je vse junaško prenašal ter neprenehoma molil. Čas je potekal počasi. Jetniki niso niti vedeli, ali je noč ali dan. Edino malo okence zgoraj je bilo zaprto z železno oknico in v celici je stalno motno gorela električna luč. Tako so bili jetniki prav za prav živi pokopani. Zgodilo se je, da so k njihovi celici privedli druge kaznjence, jim kazali ta kraj muk in trpljenja ter govorili: "Vidite, kako se ravna s protirevolucionarji? Ako ne priznate, vas čaka isto...!"

Škof Antonij je zbolel na disenteriji. Pustili so ga ležati vsega umazanega in oškropljenega od lastne krvi. A iz njegovih ust ni bilo slišati tožb in vzdihov. Ostali sojetniki so prosili čekiste, naj odnesejo nevarno bolnega v bolnišnico. A niso storili. In tako je ležal onemogli starec v luži krvi; šele, ko je izgubil zavest, so ga odnesli iz ječe. Ni se več zavedel in čez nekaj ur je umrl...

Vest o smrti škofa-mučenika se je raznesla po vsem mestu. Mestna duhovščina je prosila GPU, naj ji izroči mrliča, da ga dostojno pokoplje. Ni ji bilo dovoljeno. Tudi brzojavka, poslana v Moskvo generalnemu prokuratorju SSSR, ni pomagala. Odgovor sploh ni prišel.

V pozni noči so odnesli rdečearmejci (vojaki rdeče vojske) škofovo truplo in ga tajno brez rakve zakopali v jamo. Le dve ženi, ki sta neopaženo čuvali, kaj se godi v ječi, sta videli od daleč, kako so ga zakopavali.

Danes se seveda že pozablja na te žrtve za krščansko vero, toda pred pravičnim Bogom ne bodo nikdar pozabljene.

K OČETU.

Rev. Hafner

"Rim, presrečni ti Rim!" zvene po svetišču glasovi,
"ki posvečena so tla tvoja s prvakov krvjo,
vsega sveta veličast nadkriljuješ, ti mesto edino,
Rim, presrečni ti Rim, stolica večno sveta!" ...

Cerkvena himna.

NEPOZABEN in za vedno v spomin začrtan mi ostane krasni in ganljivi prizor, ko smo slovenski romarji bili v Rimu sprejeti od sv. očeta. V starinski vatikanski dvorani "Sala regia", to je "Kraljeva dvorana" smo se zbrali srečni udeleženci skupnega romanja v Rim s svojimi voditelji, vsi slovesno razpoloženi, srca drhteča v hrepenenju po onem trenutku, ko bomo zagledali sv. očeta Pija XI., poglavarja katoliškega sveta, naslednika sv. Petra na papeškem prestolu in vidnega namestnika Jezusa Kristusa, Sina božjega, na zemlji. Oči vseh so bile nepremično uprte proti vratom, kjer je imel vstopiti med nas težko pričakovani. Čuj! Iz sosednje dvorane se oglase viharni klici, znamenje, da je tam končan sprejem romarjev, ki za njimi pride mo mi na vrsto. Že stopa spremstvo sv. očeta v našo dvorano, vso v svečani opremi, precej za njim pa se pokaže častitljiva postava papeža samega. Ne najdem izraza, da bi popisal čustva, ki so me navdajala ob tem radostnem trenutku, pa ne le mene, ampak tudi druge romarje. V navdušenih klicih "Bog živi sv. očeta" smo jim dali duška. Sv. oče stopa po dvorani od romarja do romarja, najprej do duhovnikov, potem drugih, moških in žensk, in dovoli vsakemu, da mu poljubi ribiški prstan na roki, pri čemur vsakega ljubeznjivo pogleda, nekatere celo nagovori s kratkim vprašanjem. Nato se poda v ospredje dvorane, se vsede na prestol in nas ljubeznjivo nagovori. Besede mi zvene še danes v ušesih. Tako domače, prijazne, zaupne in prisrčne so bile. Le eno misel iz nagovora naj poudarim.

"Pozdravljeni, preljubi sinovi, v hiši vašega očeta! Naši sinovi in hčere ste in se zavedajte, da ste prišli v hišo in da bivate v hiši svojega očeta, da ste torej doma. Veseli me zelo, da vas moram tu pozdraviti in nagovoriti. Podal sem vam vsem roko. Sedaj pa čujte nekaj besed iz ust skupnega očeta vsega krščanstva..." Ob koncu govora izroči sv. oče po nas pozdrave našim domačim, sorodnikom, znancem in prijateljem in nas vse očetovsko blagolovi v imenu Očeta in Sina

in Sv. Duha. Bili smo torej romarji na obisku pri našem skupnem duhovnem očetu, očetu celega krščanskega sveta. Zato tudi gornji naslov: K očetu. In pot k našemu skupnemu očetu vam opišem, v kolikor se je še spominjam. Žal nisem sproti delal mnogo zaznamkov, zato pišem le na podlagi utisov, ki so mi ostali še v spominu.

V JUTRNJEM DIHU

Sveže, skoraj bi rekel hladno, pomladansko jutro je vstalo. Na kolodvoru večnega mesta smo čakali romarji od veselja in pričakovanja žarečih obrazov na prihod brzovlaka, ki naj nas potegne v smeri proti večnemu mestu Rimu. Če pravim romarji, morate besedo prav razumeti. Bili smo res romarji, moški, zastopniki raznih stanov in poklicov, na čelu, kar je skoro samoposebi umevno, z vencem zastopnikov častitega redovniškega in duhovniškega zvanja. A tudi romaric ni manjkalo, žensk, še prekašale so nas moške po številu. Pa tudi nadkriljevale po živahnosti in zgovornosti. Tako so čebljale, da si moral dobiti utis, da se je ustavila jata v perje oblečenih zračnih prebivavcev nad peronom kolodvorskega poslopja, ki nas je imel v svoji zaščiti, in priredila nam v slovo koncert ptičjih melodij, ki so bile vsaj glasne, če ne že tudi ubrane. Povrh so pa tekale te srečne in romanje se veseleče Evine hčerke neprestano sem in tja in so imele še toliko povpraševati, poizvedeti in urediti! Vse svoje početje so pa spremljale z obilnim glasnim smehom, da nismo slišali niti tega, kdaj je prisopihal hlapon na kolodvor, in smo morali potem v vsej naglici pograbit svoja šila in kopita, ki jih ni bilo malo, ter jo ubrati v velikem neredu proti železniškim vozovom, in ni bilo prav nič več časa za poizvedovanje, kateri vozovi so zasedeni in kateri še bolj prazni in tako pripravljeni, da nas sprejmejo, da bomo v njih udobno potovali proti daljnemu cilju. Čakala nas je tako prva izmed potovalnih žrtev, ki mora biti nanje pripravljen sleherni potnik, tem bolj še sleherni romar, ki mu je romanje božja pot, ki jo je treba nastopiti in opraviti v duhu pokore. Oddelki po vagonih so bili povečini zaprti in zastrti z zastori. Potniki pa, ki niso bili ravno tako številni, so ležali udobno po klopeh in spali spanje pravičnih, ali vsaj dremali, in kazali malo pripravljenosti, da ustanejo, dasi je jutro že zasvetilo, ter nas sprejmejo medse. Mnogo godrnjanja na vseh plateh je bilo čuti. No, kot dobrohotno nadahnjeni ljudje smo jim velikodušno dovolili še malo počitka in se zadovoljili začasno s tem, da smo se potaknili po raznih kotih in po hodnikih. Seveda res samo

ki so se pretegovali po klopek in široko zdehali, začasno. Dali smo vedeti zaspanim sopotnikom, da je na svetu vse minljivo in kratkotrajno, in da tudi njihova udobnost pri tem ne more imeti izjeme, in da pravtako tudi naša potrpežljivost ni brezmejna.

Cenjenih čitateljev ne nameravam dolgočasiti in mučiti s popisovanjem vožnje z vlakom, ki je drvel s silno brzino po lepih in manj lepih pokrajinah, ne s praznim pripovedovanjem, kako smo "prekoračili" državno mejo, kako nas je sprejela sosednja velesila in nam dovolila nadaljno potovanje po svojem hvaljenem ozemlju. Saj je to itak znano. Cariniki obeh držav so bili več ali manj prijazni in uslužni, bolj ali manj sitni in natančni. Tudi vam ni neznan, da potniki take nadzorne organe radi ukanijo, če jih le morejo, in si potem vsi srečni poročajo o svojih uspehih. Če pa naleti potnik na težave, neprilike in sitnosti, se pa jezi in huduje nad državnimi uslužbenci, ki le svojo neprijetno dolžnost vrše, jih obrekuje in opravlja na vse mile in nemile "viže" in jih v pekel pošilja. Mi, kot pošteni in krščanski romarji, smo bili seveda vzvišeni nad vse morebitne poskuse varanja javnih organov in tudi nad vsakim neugodnim ocenjenjem njihovega postopanja pri izvrševanju službe. Drugim sopotnikom v posnemalen zgled. Verjemi, komur je to dano!

Med romarji sem naletel na znanega prijatelja gospoda Jakoba F., ki sva se potem ves čas držala drug drugega, si ostala zvesta popotna tovariša in prenašala enodušno popotne dobrote in pa tudi težave, katerih ni zmanjkalo nobenkrat. Vzljubil sem njegovo plemenito dušo in blago srce, ko sem ga spoznal še bolj od blizu in sem mu še danes hvaležen za potrpežljivost, ki je z njo prenašal moje posebnosti in napake, ki jih imam, zavedam se tega in rad priznam, ne malo. Sedela sva v oddelku drug poleg drugega. Pa me opozori na počenjanje sopotnika, ki se je šopiril nama nasproti kar na dveh sedežih. Evo ti ga! Vzame kovček s police nad glavo, ga odpre in potegne iz njega neke vrste šal in si ga ogrne preko pleč. Na dan spravi tudi neko jermenje, na katero so bili prišiti svojevrstni usnjeni žepi, in ga ovije čez čelo in okoli rok. Kaj neki namerava! Kmalu sva bila na jasnem. Če drži v rokah debelo knjigo, pač molitvenik, in jame v brzem poletu moliti, peti, vstajati, se priklanjati, sedati in ne vem kaj še vse. Časih je postal kar smešen, tako da sva morala s tovarišem s silo dušiti smeh, ki se je naju pollaščal. Ugotovila sva, da je mož pravoveren Jud, ki opravlja svoje verske vaje. Dober utis je napravil na naju. Tako odločen spolnjuje svoje

verske dolžnosti, brez strahu in sramu tukaj na javnem prostoru v vagonu. Marsikaterega mlačnega katoličana osramoti ta drugoverec pri izpolnjevanju svojih verskih dolžnosti. Pozneje se nama je pojasnilo, da potuje mož v domovino, v Sveto deželo, kakor so odšli že mnogoštevilni njegovi rojaki, ki jih je neka evropska država izgnala iz svojega ozemlja. Ne dolgo nato je pa nenavadni potnik izstopil na veliki postaji, očitno zato, da prestopi v drug vlak. Nama je pa s tem ugrabil redko priložnost nadaljnega občudovanja njegove zgledne vernosti in udanosti v neizprosno usodo, ki ga tira iz dosedanje domovine, kjer mu je bilo prejkone dobro, in ki mu je postala najbrž druga domovina.

Naju tovariša je pa vestni potnik vspebudil, da sva se lotila na mestu pobožnega branja, še tem bolj, ker sva romarja, ki naj tudi potovanje obrneta v svoj dušni prid. Po svem soditi je pa tovariš zadnjo noč slabo prespal. Kajti kmalu se mu je sklonila glava na mizico ob oknu, oči so se mu zaprle, in duh mu je poletel v kraljestvo sanj. Bog ti blagoslovi pošteno rokodelstvo, sem mu natihem voščil in se zagledal v daljavo. *(Dalje)*

EVHARISTIČNE LILJE.

Alojzij Medic, OFM.

“**P**USTITE male k meni, zakaj njihovo je ...nebeško kraljestvo!” Tako je hrepe...neče izjavil naš Gospod pred kakimi devetnajsto leti. Toda šele v našem času se je Njegova prošnja do pičice izpolnila, ko je sv. oče, papež Pij X., naročil, naj otročiči pristopijo k mizi Gospodovi ter užijejo Njegovo Najsvetejše Telo čim prej mogoče, samo da morejo ločiti med navadnim kruhom in sv. Rešnjim Telesom. In veselo so sveti Oče pričakovali ogromne žetve, rekoč: “Svetnikov bo mnogo med otročci.” Da se je njihova prerokba uresničila, so priče skoraj brezštevilni dečki in deklice, ki so, uživajoč angeljsko hrano, kot angelji živeli in sveto dokončali.

Eden med prvimi srečnimi izvoljenci Jezusovimi je francoski deček, Guy de Fontgalland po imenu. Rodil se je v Parizu od pobožnih katoliških staršev 30. novembra 1913. Kot dete je bil posvečen Mariji in obljubljen je bilo, da bo tri leta nosil Njene barve: sinje in belo — barve, katerih se je iskreno ljubeče oklenil. Le z veliko

težavo so ga privadili, da je pozneje nosil obleko z navadnimi barvami. Sobica, obleka, postelja, igrače — vse je moralo biti bele in sinje barve. S tem je hotel počastiti svojo nebeško Mater. Pri rojstvu je bil položen na slamnat stol — dogodek, katerega se je ponosno spominjal v poznejšem otroškem življenju, meneč, da mu je njegov Prijatelj Jezus dovolil deliti ž njim slamo jaslic.

Guy je bil pripraven dečko: živahen, nagajiv, radoveden, toda odkritosrčen do skrajnosti. Z igračami je sestavljal razne umetne stroje in stavbe. Želel je postati aviator ter se je radostno vozil na dvigalih kot da bi to bila prva stopnja k zaželenemu poklicu. Prijatelj se je oklenil in si jih pridobil brez posebnega truda. Mlajšega brata Marka je zelo ljubil ter si domišljal, da je od njega odvisna bratova duhovna vzgoja. Skušal

dragi, da je Jezus pričujoč v srcih dobrih otrok? Ko pa postanejo nepokorni ali če ropotajo, odide" To mu je tako globoko seglo v srce, da je vedno spraševal mater, če je bil priden in je toraj Jezus v njegovem srcu. Vse je obračal na Jezusa: svoje prve hlačke, obleko, rokavce — je imel li Jezus rokavice? Zvezde in luno je imenoval igračke Jezusove ter neprestano zrl vanje. Z največjo pobožnostjo je molil Zdravo Marijo. Ko se je nekoč peljal z očetom v hišnem dvigalu, ga je oče opozoril: "Guy, vzemi roko iz žepa, ni olikano!" In ven je prišla roka držača rožni venec! Zanimalo bi nas, kolikokrat je molil rožni venec, toda sam ni vedel, ker ni štel.

"Koliko Zdravih Marij zmoliš na dan?" je nekoč vprašal neko gospo. "In koliko rožnih vencev?"

Slovenski misijonarji v Indiji. — V sredi novomašnik Rev. Sedej, ki je pel novo mašo 22. novembra 1935. Pozdravljajo naročnike Ave Marije.

ga je poučiti, kako naj si izprašuje vest, a večji del teh naukov se je končal z bratovo preiskavo Guyeve vesti.

"Ti si polomil mojo igračo! Ti si rekel 'prismojena' služkinja! Ti si mi dal zaušnico!" Tako je Guy očital Marku. Mali je krepko odgovarjal:

"Tvoja igrača! Radoveden sem bil, kaj je v njej, pa sem jo razbil. In ni greh reči, da je Denisa prismojena, ker je resnično prismojena. In ti si zaslužil mojo zaušnico, ker si me lasal."

Tako sta si dečka izpraševala vest.

Že v zgodnji mladosti je Guy razumel ljubezen do Boga in ljubezen do Marije. Nekoč je bil na obisku pri stari materi. Utrujenega od njegove porednosti in ropota mu je dejala: "Ali veš,

"O, ne vem... morda enega," je odgovorila gospa. "In koliko pa ti, Guy?"

Obotavljal se je nekaj časa, potem pa skromno odvrnil: "Imaš prav, da ne veš za gotovo, gospa. Jaz tudi ne delam računa z ljubim Bogom."

Trpljenje Jezusovo in mrzlota betlehemskega hleva sta napolnila Guy-a s tolikim sočutjem do trpečega Zvelčarja, da je jokal. Pogostoma je tudi premišljeval trpljenje Jezusovo na križu. Nekega dne na sprehodu ni skakal in tekal kakor po navadi. Ko so dospeli domov, je njegova vzgojiteljica našla kamenček v njegovem čevlju, ki je preluknjal nogavico ter trpinčil peto, da je bila zatečena. Zvečer je priznal materi: "Sam sem po-

ložil kamenček v čevelj, ker je danes petek, dan Jezusove smrti.”

V sedmem letu starosti je doživel prvo sv. obhajilo. Ko je prejel svojega visokega Gosta, je začul rahel, sladek glas na dnu srca:

“Moj mali Guy, jaz te bom vzел k sebi; umrl boš v mladosti; ne boš moj duhovnik; želim te narediti angela.”

Kako bridko-sladko presenečenje za malega dečka! Smrt... kmalu... nikoli... duhovnik... To so trde besede za otroka. Ah, pa je prišla lju-bezen na pomoč in dečko je zajecjal: “Da, da!” Nikomur ni razodel, nikomur ni zaupal svoje skrivnosti, pač pa je vse to ohranil v svojem srcu, kot je rečeno o Mariji v evangeljiu.

Guy se je močno spremenil. Postal je dobrohoten, prijazen in postrežljiv, ter se vadiл v majhnih dejanjih zatajevanja. Ni se več brigal za posvetne reči, vse mu je postalo tako minljivo, brezpomembno. Zlasti igre ga niso več zanimale. Svoj drobiž je tako radodarno razdelil med ubožce, da je bil skoraj vedno brez denarja. Iskreno je želel, da bi ga starši peljali v Rim osebno se zahvalit papežu, ker so dovolili otrokom pristopiti k sv. obhajilu v rani mladosti. Kot nadomestilo so njegovi starši potovali ž njim v Lurd in tam v kapeli, zroč na kip matere božje, je začul neki glas, sličen onemu, katerega je pred tremi leti slišal, ko je prvič objel Boga. Toda zdaj je bil glas nebeške Gospe, ki je govoril:

“Moj dragi mali Guy, jaz bom v kratkem prišla pote. Prišla bom sobotni dan in te ponesta naravnost v nebesa.”

Zopet je zašepetal deček svoj kratki odgovor: “Da, le pridi!” Tudi zdaj ni nobenemu zaupal svoje skrivnosti, tudi svoji materi ne. Vedel je, kolika žalost bi napolnila njeno srce ob taki vesti. Težilo ga je tako, da je zdajzdaj zinil kako besedo, ki je sorodnike presenetila, toda vse poizvedovanje ni imelo najmanjšega uspeha.

7. decembra je nevarno zbolel na difteriji. Ko ga je mati pestovala, ji je pošepetal na uho: “Mamica, kmalu bom umrl; lurška Mati božja mi je napovedala; umrl bom v tvojem naročju neko soboto.” Žalost matere je bila bridka, ko je začula to vest. Toda Guy jo je tolažil, kolikor je mogel, a mati je zelo trpela, zakaj šele zdaj je spoznala, kako velik zaklad je imela, zdaj, ko ga bo izgubila.

Polagoma je postajal mrtvouden in ni mogel užiti nobene jedi ali pijače — samo nekaj kapljic lurške vode je še lahko požiral. Zelo je trpel in hrepeneč pričakoval ločitve iz tega sveta. Ko je

napočilo jutro 24. januarja, sobotni dan, je takoj spoznal, da bo isti dan umrl. Očeta je naprosil, da je pozval njegovega o. spovednika, in je bil spreviden. Kot da vidi prikazen, je hrepeneče stegnil roke k vznožju postelje in zaklical: “Jezus... ljubim Te... Mama!” Jezus in njegova nebeška Mamica sta prišla po svojo last, po svojega otroka. Jasno je bilo vsem navzočim, katera je bila tista “mama”, ki jo je tako veselo poklical. Gospa Fontgalland je dobro razumela, da je bil njegov klic namenjen drugi, bolj sladki materi. Jezus in Marija sta izpolnila svojo obljubo. Iz naročja svoje zemeljske matere se je preselil naravnost v nebesa.

Komaj je bila vest o njegovi smrti razglašena, že so prihajali venci belih rož. Duhovniki in redovnice ter tudi svetni ljudje so prišli kropit. Preden so odšli, so se dotaknili z rožnimi venci ali kar so imeli pri sebi, njegovih rok in čela, ne da bi se bili poprej kaj dogovorili.

Tako je končalo kratko zemeljsko življenje majhnega dečka. Poprej neznan, skromen, skrit, zdaj že po vsem svetu sloveč. Njegov življenjepis je prestavljen v trideset jezikov ter samo v Franciji že ima nad 180,000 iztisov. Mnogo čudežev pripisujejo dobroti in postrežljivosti majhnega dečka. Komisija za preiskavo njegovega življenja je izbrala štiri čudeže izmed mnogih in hitro napreduje z delom za njegovo beatifikacijo. Zgled je, ne samo otrokom, pač pa tudi odraslim. Tudi on, kakor Mala Terezika, kaže svetu sicer “Malo pot”, toda varno bližnjico do nebes.

NE zanemarjaj nedeljske službe božje! — Neki delegaciji Katoliške akcije, ki je sv. očetu v avdijenci poročala kako se bori za posvečevanje Gospodovih dni, je on odgovoril, da to njeno delo z veseljem pozdravlja, ker je velikega pomena za pokristjanjenje človeške družbe. Dobesedno je pristavil: “Značilno je, dasi žal še premalo znano, da sv. pismo smatra skrunjenje Gospodovih dni za velik zločin. Kdor je skrunil Gospodov dan, je veljal za skrivnega bogotajca. V naših časih pa se javno dela za odpravo nedelje. Ta gonja ima značaj javnega bogotajstva. Skrunjenje nedelje je eden izmed tistih grehov, ki kliče jezo božjo nad nas.” Ne bodi med temi izzivači jeze božje ti. Kajti prvi, ki ga bo zadela božja kazen, boš sam in tvoja hiša.

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA.

P. Hugo

OB njegovih dneh bo vzhajala pravica? Tako je psalmist napovedal za čas Kristusovega prihoda. Kristus je že več kot 19 stoletij med nami. A kje je pravca? Poglejmo samo po Ameriki, ki se tako rada baha s svojim: In God we trust — V Boga zaupamo. Šesti del njenega prebivavstva živi od državne ali zasebne podpore. Ena petina delovnega ljudstva je brez dela. Šest milijonov mladih ljudi, prekipevajočih sil, postopa, ker zastoj iščejo dela, da bi si s svojimi žulji gradili svojo bodočnost. Približno polovica mladine, ki je od 1928 do danes dovršila srednje šole, čaka na sebi primerno zaposlitev. Milijoni iz srednjih in nižjih stanov prebivajo v barakah, ne dosti boljših od hlevov. A obenem je bolj kot kajin božjem pravu zarisane. Merilo svobode je on delničarjem se denar kot kot nobena golazen in to ne da bi s prstom ganili. Kje je tista napovedana pravica, bi dejal Hlapec Jernej. Vprašajte one, ki so pač prislunili veselemu oznanilu: Mir ljudem na zemlji, zatisnili pa ušesa pred pogojem tega miru: Ki so blage volje!

VZROK njene smrti: Svoboda. To mrliško poročilo bo menda enkrat izdano za rajno svobodno Ameriko. Svoboda je lepa reč, velik božji dar. A je oster nož v rokah nebojčnega otroka, ki mu je lahko usoden. In taki otroci so tudi moderni oboževavci svobode, zlasti njeni obljubljeni deželi Ameriki. Svoboda če naj bo človeku v blagoslov se mora gibati v mejah začrtanih ji od naravnega, božjega in po teh usmerjenega človeškega prava. Sicer je od kroteče človeške roke izproščen ogenj. A kaj se moderni oboževavec svobode briga za te meje, zlasti one po naravnem in božjem pravu zarisane. Merilo svobode je on sam. Tako daleč segajo njene meje, kakor daleč segajo njegove sile ali duševne ali telesne, ali oboje. Na ekonomskem polju je ta nebrzdana svoboda rodila kapitalizem, z vsemi njegovimi kričnimi socialnimi krivicami. Ta je rodil socializem in komunizem. Zakleta sovražnika sta mu, pod firmo svobode seveda, a prav tako nebrzdane svobode, četudi z drugega stališča. Kako naj materialist, in to sta socialist in komunist, svobodo prav pojmujejo. Vsi ti se na odprtem polju borijo pod praporom svobode, a jo vsak po svoje

gnavijo in skrunijo. Poleg teh armad, ki se v tej deželi svobodno bijejo za svobodo, je pa še tretja, skrita v podzemskih kavarnah. To je armada organiziranih zločincev, armada s kakeršno ni "oblagodarjena" nobena druga država na svetu. Policija pravi, da šteje 600.000 mož. In ne samo mož, tudi žena ter nedoraslih obojega spola. Je tedaj več kot dvakrat številnejša od stalne ameriške armade. Ta armada ne pozna niti pravno začrtanih mej svobode. Z revolverji in strojnimi v rokah in preko trupel si utira pot na svobodno sonce. Dobrodušni stric Sam pa še vedno misli, da blagodejno sonce svobode nikjer na božjem svetu tako lepo ne sveti kot v njegovi God's country. Ko bi bil to zdrav optimizem, bi častital Zvezdnatemu stricu. A meni se zdi, da se to pravi biti s slepoto udarjen.

ZA spoved se zopet ogrevajo. — Episkopalna anglo-katoliška struja na Angleškem je takoj spočetka zasebno spoved zopet uveljavila. Ostali protestanti so jo dolgo odklanjali, češ, da bi bila njena uvedba zaušnica Lutru. A zdaj so se tudi oni začeli ogrevati zanjo. Voditelji nemške "visoke cerkve", marburški profesor Dr. Heiler, je posebno navdušen za to. Pravi, da nanovo vpeljana spoved ne bo nikaka zaušnica Lutru, češ, da je on tudi po prelomu s katoliško cerkvijo hodil če ne vsak teden, gotovo vsake 14 dni k spovedi in to tudi svojim tovarišem duhovnikom ob vsaki priliki na srce polagal. Seve, ker je obenem tajil sv. pokoro, se spoved v protestantizmu ni obdržala. A je čas, jo znova vpeljati. Kajti vspešno dušno pastirstvo je brez nje nemogoče in verni jo naravnost žele. V dokaz poslednjemu navaja pismo nekega evangeličana, ki je po spovedi ves blažen in hvaležen pisal spovedniku: "Prosim Vas, imejte vendar več poguma ljudem povedati, da imamo tudi mi spoved in odvezo. Vi si ne morete misliti, koliko je takih, ki se jim toži po njej!" Od njih se katoličani učimo, kak blagoslov je sv. spoved, ne pa strašilo kot je mnogim med nami.

Oko bi bilo povsod tako! — Predsednik svobodne Irske De Valera je pred neko delegacijo Lige narodov v Genfu podal sledečo versko sliko svoje domovine: "Izraza 'praktični katoličan', ki se ga na kontinentu vsepovsod sliši, dežela sv. Patrika ne pozna. Njenim katoličanom je samoposebi umevno, da je treba verske dolžnosti spolnjevati. Mi Irci smo do duše prepričani, da more le katolicizem narodom prinesiti verski in socialni mir." Podobno spričevalo je irskim kato-

ličanom dal tudi sv. oče. Ko je nedolgo tega irski primas-kardinal Mac Rory praznoval svoj zlati svečeniški jubilej, mu je sv. oče med drugim pisal: "Poznamo vero tvojega naroda, za katero je tako v preteklosti kot naše dni doprinesel tako lepa spričevala. Vero, ki je iz vseh preskušenj neomajna in še pomlajena pognala." Poznamo tudi živo in močno udanost irskega naroda do apostolskega sedeža. V tem se ne da prekositi od nobenega drugega naroda. Da ko bi bilo povsod tako!

KAJ se bojite maloverni! — Tako je Gospod nekoč očitajoče opogumljal svoje učence, ko se je na genezareškem jezeru začel čoln potapljati, on je pa na njegovem dnu mirno spal. Jamrovcev: Otni nas, tonemo! tudi danes ne manjka. Mnogi s strahom gledajo, kako butajo valovi od Petrov čolnič in ga groze požreti. To niti prva, niti zadnja vihra, ki ga je zajela. A ne pozabimo, da je njegov glavni krmar on, ki mu je tudi silno morje pokorno, on ki je dejal: In peklena vrata je ne bodo premagala! Čemu se tedaj bojite maloverni! Francoski pisatelj Maurice Brillant take črnoglede in malodušne takole tolaži in bodri: "Res je, še nikoli v dosedanji svetovni zgodovini se pojem krščanstva ni s toliko drzkostjo tajil in napadal, kot danes. Še nikoli nista luč in tema bila tako obupnega dvoboja. Pa tudi nikoli doslej ni bolno, ranjeno, razdrapano človeštvo po isti krščanski kulturi tako koprnelo kot danes. Še nikdar ni tako globoko čutilo potrebe krščanske obnove, kot naše dni. Neštete moderne nekatoliške duše drhte po tej obnovi, čeprav tega nočejo še priznati. V noči, ki jih obdaja, tavajo okrog in iščejo luči, miru, svobode, človeškega dostojanstva. Izhoda iščejo iz zatohle ječe, v kateri jim ne da več dihati. Končno vpro svoj koprneči pogled v Cerkev. Ne da bi se prav zavedalo, kriči srce modernega človeka po odrešujočem gospodstvu Kristusa, da mu vrne svobodo in človeško dostojanstvo."

GNJUSOBA na svetem mestu. — Dolgo na vse vetrove razkropljeni Judje niso imeli nikakega domotožja po svoji bivši domovini Palestini. Saj tudi niso imeli vzroka. Vsepovsod po svetu jim je pšenica lepše šla v klasje kot v domovini. Po vojn se je pa to bistveno spremenilo. Postali so preganjana zver. Znova so se spomnili svoje domovine in se začeli sejiti v njo. Ne moremo reči, da bi jih ravno ljubezen gnala v njeno naročje. Saj se jim prav nič ne mudi s palestinsko domovinsko pravico. Danes je ondi že okrog

350.000 judovskih priseljencev. A le kakih 150.000 jih je zaprosilo za palestinsko domovinsko pravico. Drugi čakajo, da se jim vremena po svetu zjasnilo. In niti oče Abraham, še manj Gospod, jih more biti vesel. Dolgotrajno ciganjenje po svetu jih ni poboljšalo, pač pa poslabšalo. Neka judovska pisateljica in predavateljica jim je nedavno na Dunaju dala jako slabo spričevalo. Dejala je, da se od komunizma okuženi in moralno pokvarjeni vračajo v svojo domovino, zlasti njih mladina, katere je bodočnost. Mnogokje so uvedli komunistično upravo. Za njih moralno stanje je značilno, da so navdušeni za takozvani "tovariški zakon". Če se dva rada imata in dokler se imata rada, sta mož in žena. Ko se jima ljubezen ohladi, si pa zopet poljubno prebereta in vprežeta v nov enak zakonski voz. Slabi izgledi tedaj za sveto deželo.

KOZA vrtnarica. — Ni kaj laskav ta naslov. A če se ga tako resna revija kot je dunajska "Schoenere Zukunft" ni sramovala, se ga tudi ni treba. Gre pa ta na naslov po političnem staležu odlični dami Aleksandri Kollontai, bivši sovjetski poslanki pri švedski vladi in prominentni komunistinji. Njo je Liga narodov imenovala za članico komisije mladinskega varstva. Poglejmo malo v njeno preteklost, ki bo opravičila zgorajšnji naslov. Ta ženska je bila v prvih mesecih boljševiške revolucije "priateljica" zloglasnega, krvi željnega in pijanega Dybenkoja, s katerim je po Ukrajini morila kot hijena. Kar sta ta dva ondi doprinesla, bo vedno ostalo najtemnejše poglavje v zgodovini ruskega boljševizma in svetovne zgodovine. Pozneje je bila ta dama najvernejši grobokop družinskega življenja, tako s svojim delom, kot s svojim zgledom. Njena "zasluga" je v prvi vrsti tista velika mladinska armada, o kateri sedanji boljševiški voditelji pravijo, da bi bilo najbolje jo kratkomalo postreliti. Njena knjiga "Pota ljubezni", v kateri riše vzor boljševiške ženske, je navadna greznica. Na III. komunističnem kongresu v Moskvi je med drugim izvajala: Komunisti ne poznamo nikakega razločka med poročeno ženo in vlačugo. Po naši morali ima žena popolno pravico sama s seboj razpolagati in se poljubno udinjati drugemu, ali enemu ali večim. Starega družinskega vzora mi ne poznamo... Taki dični dami je tedaj Liga narodov dala mesto v komisiji za varstvo mladine. V resnici koza vrtnarica.

VALERIJA.

Waal — I. P.

Deseto poglavje

PRED VRATI

KBLIŽAJOČIM se slavnostim je bil dal nabití cesar na vseh vogalih oglase s slavnostnim sporedom. Ti oglasi so bili oživili vse ljudstvo, dasi je imelo preteči do slavnostnega dne še osem dni. Obenem pa so postale vesti, da se bliža v hitrih pohodih Konstantin Rimu, od dne do dne številnejše.

Toda misel na bližajoče se slovesnosti so odvrčale misli vseh od teh dejstev. Niti potem, ko so pribežale Rufove legije pred Rim, in je moral misliti poveljnik na odločilno bitko tik pred mestom, se ni ljudstvo iztreznilo, temveč govorilo in sanjalo samo o gladijatorjih, dirkah in zabavah.

To je bila lahkomišljenost prve vrste. Ali bila je umevna. Saj si cesar sam ni delal sivih las. Prerokbe raznih žrecov so ga bile zazibale v brezskrbnost. Zavrgel je Rufov načrt, naj bi postavil bojno polje med mesto in Tiberu. Onstran Tibere je bilo taborišče. Ruf je s silo toliko izposloval, da je zgradil Maksencij vrhu milvinskega mosta še en svetilnik za ladje.

Palatin pa je odmeval noč za nočjo v divjem popivanju in veseljačenju. Izborno se je zabaval Maksencij. Včasih je jezdil z levjo kožo ogrnjen v taborišče pred Rimom.

Konstantin pa medtem ni bil dalje nego dva dni od Rima in njegovo brodovje se je bilo vsidralo pri Centrum cellae (Današnje: Civitavecchia).

Maksencij je bil brezbrizen.

Znamenja v drobu onega dojenčka so bila ugodna.

Da je bilo ljudstvo mirno, je umevno. Saj je bilo vajeno že, prepuščati usodo državnih zadev vojaštvu. Bilo pa je tudi na tisoče takih v mestu, katerim je bilo vseeno, ali vlada Maksencij ali Konstantin. Izgubiti niso imeli kaj.

Bil pa je eden, ki je strogo obsojal Maksencijevo ravnanje.

Simah niti misliti ni smel nato, da bi ostal zmagovavec odpadnik Konstantin. Ne, mesta, katerega ni premagal Hanibal, ne vzame Konstantin.

Toda kaj so odločili bogovi? Ali so s temo vdarili Maksencija, da zanemarja državne posle, da pozablja svoje dolžnosti, da se obnaša kakor brezumnik, kakor otrok, ki nima sodbe, ne vpogleda v to, kar ima priti?

V to, kar ma priti... Simah je snival visoko misel. Bogovi niso zapustili mesta, ravno po slepoti Maksencijevi ga ščitijo. Da, bogovi so sklenili rešiti plemeniti svoj narod okrutnika, tirana.. Bogovi imajo vpogled v to, kar ima priti. — Rimu je treba drugega Trajana, vladarja močnega in dobrega. In kdo naj bo ta Trajan? V kom naj vzraste rimskemu mestu vzor-vladar?

Simah si je odgovoril: Jaz sam!

V takem razpoloženju se je sešel z Laktancijem. Lepega jutra je bilo, ko sta šla čez forum. In Simah je pokazal na tempelj Jupitrov, čegar streha se je svetila v jutranjem solncu.

“In tu gori naj zavlada križani Jud? Nikdar! Konstantin ne bo vladar tega mesta!”

Laktancij je odvrnil resno:

“Kajpa če bo? Li ne misliš, da je potem odzvonilo i Jupitru in drugim? In to,” je dodal s čudno resnostjo, “to, ljubi moj Simah, se bo zgodilo!”

“Domišljija te ni zapustila,” je odvrnil pikro Simah, “presega celo najmlajše med pesniki.”

“In vendar ne fantaziram”, je odvrnil Laktancij, “Kristus bo premagal tvoje šibke bogove!”

“Zelo čudno govoriš, komaj te umem!” je dejal Simah.

“Ne umeš?”, je odvrnil mehko Laktancij. “Da, povedal ti nisem. Proučil sem naše plitve modrijane in proučil sem resnice krščanske vere. Simah, ali veruješ v dokaze?”

Simahu je zaigral porogljiv smeh na ustnicah:

“Dokazi? So li dokazi to, da zmeša križani zločinec, čegar možgane je bila prevzela neizmer-na svojeljubnost, cele vrste ljudi? Kje je bil, ko je bil Romul? Kje, ko je rastel Rim?”

“Mesto vseh mest,” je odvrnil Laktancij, “bo najvišje in največje. In zavladovalo bo vsem srcem in duhovom od vzhoda do zahoda in luč Resnice se bo razlila preko zemlje.”

“Poznam te,” je siknil Simah. “Ne bilo bi mi ljubo, da se srečava še kedaj!”

Obrnil se je in odšel naglo proti Kapitolu...

* * *

Poslovivši se od Rustike je bila krenila Valerija proti Ireninemu stanovanju. Vso pot je mislila na očeta, ki mogoče umira, ki je mogoče že zdihnil. In zdelo se ji je, da bi bilo poslednje dobro. Ta misel ji je šinila v glavo in ko je došla

do mesta, kjer se cesta odcepi k Ireninemu bivališču, je nehote obstala in si dejala:

"Glej, kaj naj začnem taka, doma? Ali ni bolje in grem, da pripravim ob materi grob najmilejšemu mučeniku? Oče! Že danes ti storim to!"

Med potjo je srečala moža, ki je stanoval v isti hiši ko ona. Prosila ga je, naj pove Ireni, da je šla v katakombe pripraviti grob za očeta, zato naj ne skrbi, če je pred večerom ne bo domov.

In krenila je proti katakombam.

Prav ta hip so bili vdrti biriči v Irenino palačo in odvedli plemenito gospo...

Irena se je zavedla v ječi in mrzel pot jo je spreletel. Tolikrat je videla prej umirati mučnike; ko pa je pomislila, da je sedaj sama na vrsti, jo je streslo. Neznosna bol jo je objela. Spomnila se je svojega sina Kandida.

"Ne bom te videla, ne bom!" je šepetala, "dete, ne bom! Bog, Bog!" in drhteče ustnice so ji šepetale vdano: "Zgodi se Tvoja volja, Tvoja volja!"

Oženem ji je stopila pred duha Valerija. Irena je bila od dne do dne bolj vzljubila deklico in tajne, daljne misli so se bile porodile v njeni glavi. Nehote je primerjala večkrat svojega sina s to deklico. Zdelo se ji je, da bi mogla biti ko mati obeh v njiju sredi, srečna, brezmejno srečna...

"A to je vse minilo in dobro je tako. Tvoja volja, Gospod!"

Tako je bila doprinesla svoj veliki dar materske ljubavi in upanja v lepe dni, Bogu na oltar.

Proti jutru se je Irena umirila in zadremala...

Valerija pa je bila prišla v katakombe in naročila tam nahajajočim se grobarjem, da pripravijo grob očetu. Zatopljena ob materinem grobu v misli, se je zamudila celo uro in še več...

* *

Nekako ob istem času je stopal Sabin s svojimi prijatelji po Apijski cesti. Ogledali so si bili priprave za slavnost. Vstop je Sabin izposloval pač lahko, saj je bil prefektov sin. Ko si je bila družba ogledala cirkus, zabavali so se mladi lenuhi nekaj časa s tem, da so nadlegovali dekleta na cesti. Tudi tega so se nasitili.

Tu je padlo enemu v glavo nekaj posebnega. Predlagal je, da naj obišejo pokopališče kristjanov. Vsi so bili zadovoljni. Našli so kmečkega fanta, kateri je bil proti nagradi pripravljen, pokazati jim skrivni vhod v katakombe. V bližnji vasi so nakupili potrebnih bakelj in krenili na pot.

Prišli so do vhoda.

"Tepci", je vzkliknil tu eden med njimi, "notri znamo, a kako ven?"

"Pošljimo koga, da nam donese nit," je vzkliknil Sabin.

"To traja predolgo," je odvrnil nekdo drugi, "ali nimamo lepakov? Raztržimo enega in potrosimo tla."

V resnici se je nahajal nedaleč velik lepak, oznanjujoč ljudstvu slavnostni vspeh bližnjih iger. Z radostjo so vsi sprejeli ta predlog in všli v odprtino, ki je vodila pod zemljo. V zaduhlih in temačnih hodnikih je tolpa kmalu prešla razbrzdana dobra volja. Sabin bi se bil pač najraje vrnil. Toda bilo ga je sram pogumnejših, ki so stopali sveteči naprej.

Po rovih so kmalu dospeli v pravilnejše hodnike, nekake vrste ceste z navpičnimi stenami in brez obokov. V stenah so bile od tal do stropa rakve, ena nad drugo.

Sabina so ti grobovi napolnili z divjim strahom. Ne na desno, ne na levo se ni ozrl. Zgodilo se je, da so prišli ob grobih mimo, ki so bili odprti. Kostnjaki so strmeli iz duplin. Prefektovemu sinu se je zdelo ves čas, da ga grabi mrzla roka osvetnikov za vrat. Tudi najpogumnejšim je začel upadati pogum... Čudne slike, ki so se nudile vhodnikom, so jih napolnjevale z grozo, zato ker jih niso umeli.

Grobovi pa so ostali mrtvi in okostja so bila nema. Mladeničem se je polegel prvi strah. Pogumnejši so začeli, ko so postajali hodniki širši, govoriti in se celo šaliti.

Naenkrat pa se je zgodilo nekaj groznega. Tolpa je bila zavila s hodnika v drug hodnik. Na vratih male razsvetljene votline je stala bela ženska z dvignjeno roko, zapovedujoče, grozeče...

Prvi so odskočili. Divji strah se je polastil cele tolpe, ki je, kakor od levov gnana, drvila nazaj proti izhodu. Bledi in potni so prišli v mesto, kjer so zvedeli, da so prve Konstantinove legije pred Rimom...

Potem, ko je bil nenaden nastop Valerijin pregnal pobalinske vhodnike, se je deklica zamudila v katakombah še do večera. V mraku se je vračala domov. Hodeči po apijski cesti so vse misli uhajale na očeta. Kdo ve, ali ga je otela Rustika? V zaupanju na božjo pomoč je šla dalje.

Kako pa se je prestrašila, ko je zvedela prišedši do Ireninega bivališča, da je njena dobra braniteljica zaprta.

"Moj Bog", je zajokala, "ali mi res ni niti ena kapljica grenkosti prizanešana?"

In spomnila se je nehote materine primere z grozdom. Ali umirila se ni. Začela je šepetati:

“Tvoje puščice so me zadele, in težka je meni tvoja desna. Gospod, vsa moja boleost je pred Teboj in moji vzdihni so ti znani. Ne zapusti me, Gospod, ne obračaj se od mene!”

Nekaj hipov deklica ni vedela, kaj ji je stori-ti. Potem pa se je domislila in odšla k Rustiki.

Kljub nočni temi je ni bilo strah, saj jo je prešinjala edinole misel na očeta.

Hitela je po temnih ulicah transtiberinskega mestnega dela, ki je bil tedaj ubožni in umazani del rimskega mesta. V tem delu mesta je stanovala tudi Rustika s svojim možem, materjo in dojenčkom.

Našla je Mincija s staro slepo materjo, Rustika se še ni bila vrnila. Starka je zaman skušala utolažiti lačnega dojenčka. Mala svetilka je osvetljevala revno pohištvo. Ogenj na ognjišču je prijetno ogreval prostor, na trinogu je veselo kipel kotel vode.

Mincij je pripovedoval deklici o drznem načrtu svoje žene; Valerija je skoro kriknila ob vesti, da bo oče prost. Ni je strpelo za hip na mestu. Venomer, pri vsakem dihu in šumu je planila k vratom gledat, ali nista morda prišla.

Polnoč je bila že mimo. V nestrpnosti in strahu so čakali. Nobenemu se ni dremalo.

Tu so se zaslišali koraki od zunaj. Valerija je planila na ulico. Takoj je spoznala očeta. Zdelo se ji je, da mora vikniti na glas od veselja. Z roko si je zamašila usta, krčevito stisnila roko na utripajoče srce in se ozrla proti nebu. Stisnila se je v temo.

Rustika je bila med tem spravila do smrti utrujenega Rufina v hišo. Ko se je odpočil, je dejal:

“Rešila si me, blaga žena. Toda kaj hočem, moje dete je v trinogovih rokah.”

“Saj je bila še ravnokar tu!”, se je začudila slepa mati.

Mincij pa je dejal:

“Ali si dovolj močan za toliko veselje?”

Toda deklice ni vzdržalo več. Planila je očetu v naročje.

Starcu se je obličje razjasnilo, planil je kvišku in objel hčer.

Valerija ga je slišala šepetati: “Bog, Bog,” obenem pa je čutila, da postaja njegovo telo težko, težje.

Presenečenja so bila uklonila vso moč njegovo.

* * *

Maksencij se je premetaval na svojem ležišču v težkih snih. Snival je, da je v cirkusu. V hipu, ko je hotel dati znamenje, naj dirka začne, je stopila predenj silna oseba in zahtevala, naj zadene obelisk sredi arene. Storil je to. Ali teža ga je neznosno tlačila. S tem bremenom gre po Apijski poti doli, prikazen priganja venomer. Prišel je do Domicijanovega štadija. Prikazen mu veli obstati. Tu zagleda prestol in svetlo devico na njem s palmovo vejo v roki, jagnje ob nogah. Maksencij skuša postaviti obelisk pred njo. Po silnem trudu se mu to posreči. In glej! Od nekod se je dvignil snežnobel golobček z oljčno vejico v kljunu in se spustil vrh obeliska.

Maksencij se je prebudil.

“Pri Jupitru,” je vzdihnil poten in razbit, to so bile vražje sanje. Kdo je bil oni grozni velikan, kdo ona nežna devica? Še jutri poprašam Kaldejca” (Kaldejec — čarovnik, vedež).

Vedež mu drugega dne ni vedel pojasniti sanj, ki jih je imel.

Kako naj bi pač bil mogel?

Kako je mogel vedeti, da bode čez poldrugitisoč let zatem dvignil rimski papež (Obelisk, ki je tu mišljen, je do l. 1651. ležal zlomljen na 5 kosov v razvalinah Maksencijevega cirkusa. Tedaj ga je izkopal papež Inocenc X. Sedaj stoji obelisk pred cerkvijo sv. Neže na trgu Navona. Na vrhu obeliska sedi golob z oljkino vejico v kljunu.) Maksencijev obelisk iz podrtin ponosnega cirkusa in ga postavil pred cerkev sv. Neže in ga okrasil s svojim grbom: golobčkom z oljkino vejico v kljunu...

NAŠLI so mater. — Med tisoči, ki iščejo prave matere cerkve, so jo v preteklem letu tisoči tudi našli in se je z ljubeznijo oklenili. Med nami so zlasti trije s korakom v njeno naročje zasloveli: Mr. Frank W. Stearns, prominenten trgovec v Bostonu, ki se je proslavil kot politični borec za predsedništvo Calvin Coolidgea. Mr. Richard Washburn Child, znan pisatelj ter svoječasni ameriški poslanik v Rimu. Mr. Albert B. Fall, bivši notranji tajnik zveznega kabineta ter nekdanji senator New Mexike.

KAJ PIŠE NAŠ KITAJSKI MISIJONAR.

P. Hugo: -

TE dni sem prejel od našega kitajskega misijonarja P. Petra Baptista Turk, O.F.M. sledeče kratko pismo:

“Bog obilno poverni Vam in vsem blagim dobrotnikom, ki so na Vaš dobrohotni poziv kaj podarili za moje velike misijonske potrebe. Posebno pomoči mi je treba za mojih 18 misijonskih šol, deloma stalnih deloma začasnih, s 600 učenci oz. učenkami. Raznim novim prošnjam za otvoritev šole, moram radi pomanjkanja sredstev s krvavečim srcem odrekati. Še te ki so, bom mogel le toliko časa vzdrževati, dokler mi bodo zadostovala v ta namen določena misijonska sredstva. Stroški znašajo na leto 900 kitajskih dolarjev. Mesečno mi primanjkuje 50 kitajskih dolarjev, čeravno učitelje zelo beraško plačujem. Najboljši prejema le 5 ameriških dolarjev na mesec.

Pa to ni edina misijonska potreba ki jo imam. Je še druga večja in nujnejša. Posledice lanske velikanske povodnji, ki je zahtevala samo v naši pokrajini Hupe 50.000 človeških žrtev, odnesla in razdejala neštevilne domove in opustošila ogromna plodna polja, so pred nami. Ker vodovje ni pravočasno oteklo, ljudje niso mogli sejati, tedaj tudi niso imeli kaj žeti. Zato lakota grozi. Ponesreče-

ni silno prosijo pomoči. Dobil sem zanje kakih 400 kitajskih dolarjev in okrog 200 oblek ter to med najpotrebnejše razdelil. A to je le kapljica v morje pomanjkanja in revščine. Misijonska blagajna je preslaba, da bi ju vsaj za silo omilila. Mnogo krščanskih žena in deklet smo na ta način zaenkrat rešili, da smo jih sprejeli v naše boljše stoječe misijonske šole, kjer opravljajo razna dela in dobivajo za to brezplačno oskrbo. A v primeri s celotnim številom bednih, je le malo tako srečnih.

Zato prosim, blagovolite mi nabrane misijonske darove kar naprej poslati ter me blagim dobrotnikom še naprej priporočati, naj se me usmilijo s kakim darom, da bom mogel še več solza teh bednih otreti.

Zdaj pa želim Vam, vsem sobratom in blagim dobrotnikom vesele božične praznike in srečno novo leto

Vam prehvaležni

P. Peter Baptist Turk.

Darovi, ki so došli na naše priporočilo v Ave Mariji, katero tudi on dobiva, to je \$53.50 so na potu. A ti bodo krili le enomesečni primanjkljaj pri vzdrževanju njegovih misijonskih šol. Kajpada mu bodo tudi ti zelo dobrodošli. Ker je pa potreba tako velika, kot vidite iz tega kratkega poročila, ga toplo priporočamo nadaljni naklonjenosti dobrih src.

Ne dvomimo, da so še med nami blaga srca, ki rada lajšajo tuje gorje, četudi morda le z darovi uboge vdove, ker sami ne živijo v izobilju. Taki darovi so posebno blagoslovljeni, ker so takorekoč od lastnih ust odtrgani. Pa tudi narastejo, da je le kedo, ki jih zbira. In jaz sem prepričan, da bi se našli po naših naselbinah tudi taki. V vsaki je kaka dobra duša, ki so ji misijoni pri srcu. Če jih sama ne more gmotno podpirati, bi bila pripravljena okrog po naselbini stopiti in te darove pobrati. Prav misijonsko delo bi bilo to.

Naši sobratje “Očetje sprave,” v Graymoor pri New Yorku, pod naslovom “Da ničesar konca ne vzame,” že dolgo zbirajo take male darove za misijone. Koliko so že nabrali, koliko misijonov v raznih delih sveta že podprli in jih še vedno podpirajo. In vsi ti mali darovi bi bili drugače zgubljeni za misijone. Kajti nihče kakih malih vsot samih ne pošilja in jih je tudi težko pošiljati na kak urad. Posnemajmo te goreče in iznajdljive misijonarje, ki so sami skusili, kako trnjeva je pot do resnice.

Žene, dekleta, kdorkoli! Katera, kedo je pripravljen na ta način postati misijonarka, misijonar? Javite se! Za prvo silo naj Vam kot pooblastilo od naše strani služi kar tolc. Ako bi pa želeli posebnega pooblastila, ga Vam bomo rade volje poslali. Da bo Vaše dobro ime krito in Vaš kredit zajamčen, bomo darove priobčevali po okrožjih kolektorih oz. kolektorjev. Na delo tedaj!

PISMO FARANU.

P. Aleksander

ALI si že kedaj pomislil, dragi moj, kaj ti je domača župna cerkev, ali bolje rečeno, domača župnija. Vem, da mi boš pritrdil, ko rečem in trdim: blagoslov nam je in sreča. Vem, da ne boš rekel: pretirava.

Vsaka župnija je družina, ki po božji volji v edinosti in slogi živi velikemu namenu človeštva na zemlji: posvečenju duš. Če nad vsako župnijo čuva in bedi božje oko, bedi v veselju nad svojo duhovno družino, sluša utripanju njenega srca, potem so naše naselbine božje družine, od Boga dvakrat blagoslovljene.

Kje bi bile uboge slovenske duše danes tukaj v Ameriki, če bi jim Bog ne bil dal lastnih cerkva in lastnih ognjišč, kjer se ogrevajo za gorečnost in krepost, Kristusovo slogo in ljubezen?

Vse te naše župnije so kakor majhni otočki. Postavil je Bog te otočke sredi tujega morja, sredi morja težkega in trdega življenja, postavil jih je, da bi se nanje rešilo slovensko življenje, ki je bilo vedno Bogu dano in darovano. Da, kje bi bil spomin na naše verne matere, dobre očete, kje bi bil spomin na milo domovino, nad katero razprostira brezijska Mati božja svoje roke tako ljubeznivo in materinsko? Koliko duš se je zgubilo, koliko src se je razbilo ob čereh brezverstva in verske brezbriznosti, ker niso imeli kam pristati svoj čoln, niso imeli duhovnika, niso imeli cerkve — pristan, kamor bi lahko bili brez skrbi pripluli in z drugimi svojimi rojaki vred služili svojemu namenu, posvečenju svoje duše. Morda bi marsikdo izmed nas bil med njimi danes, zapuščen od Boga, pozabljen.

Mar nam take misli ne zbude velike hvaležnosti do Očeta v nebesih, ki nam je dal to lepo milost, da smo člani lepe domače

cerkve, kjer lahko tako lepo vršimo svoje verske dolžnosti, mar nam ne prikliče tako preišljevanje druge resne misli v dušo: Z vsemi silami moram delati nato, da se ta otoček božji, naša farna družina ohrani, ohrani v duhu, ki ji je dajal življenje vsa ta leta.

Ta družina je Kristusova in je podružnica velike, vesoljne in apostolske katoliške Cerkve, ena med mnogimi zibelk duhovnega in verskega življenja. Vse sile, ki mi jih je Bog dal, moram zastaviti, da bo ostala trdna zibelka in ne rakev, kamor versko življenje lega mrtvo in oslabeledo radi strupenih naplav in vrelcev sebičnosti in hujskajočih žrelov veri sovražnih zmajev.

Ne mislim tukaj na grobarje, razne moderne evangelije socijalizma, komunizma in verskega indiferentizma. Na druge duhovne grobarje mislim, ki so največji zajedavci vsake fare, ki žro in spodjedajo trdne temelje farne družine. Ti zajedavci so: neednost, mlačnost in sebičnost. Kamor se usedejo te tri kontrabantke, tam je naselbina zapisana pogibeli. Zakaj? Zato ker so te tri zajedavke satanove delavke, udinjene peklenški službi razdiranja, podpihovanja k hudemu in sejejo ljuljko razdora.

Reči hočem tole: Faran si in boš samo tedaj, če ti bo na srcu stvar tvoje župnije. Predvsem si dolžan z lepim zgledom čednostnega življenja podpirati božjo stvar. Saj je vendar predvsem zato bila ustanovljena tvoja fara. Družina hinavcev in grobarjev božjega življenja bi bila fara, če bi ne imela v svoji sredi odločnih in korajžnih duš, ki ne oziraje se na desno ali levo vrše dolžnosti kristjanov.

Faran si in boš samo tedaj, če boš delal za edinost in slogo v župniji, če ti bo geslo beseda: več srca in manj jezika, več srčnosti in manj strahu, več edinosti pa nobene nesloge. Pravilo: "razdeli in boš vladal" ne pozna nobeden bolje kakor satan. Zato pa vedno skuša v fari napravljati razdor in sejati neslogo, kjerkoli more.

Faran moj, faran si in boš samo tedaj, če ti bo kaj do uspeha farnega življenja in gorečnosti. Veš, kaj je barometer take-le gorečnosti: Farno društvo najsv. Imena. Društvo žena, Marijino dekliško društvo, ki imajo ta blagi namen, da peljejo vse žejne duše k studencu zdravja, k obhajilni mizi. Farna šola ti mora biti na srcu, ker je najuspešnejše sredstvo za ohranitev gorečnosti v fari. Bodočnost je v rokah mladine in z mladino bo ostala fara trdna.

Če si dober faran, boš vedno tudi dober prijatelj s svojim duhovnikom. Ne mislim tukaj na tista neumna izredna prijateljstva, ki več škodijo kakor koristijo, da bi hotel živ zlesti duhovniku v srce. Mislim na prijateljstvo, ki ve ceniti duhovniški stan kot stan božjih maziljencev.

“Duhovništvo je častna legija večnega Boga. S pečatom Najvišjega zaznamovan in s cerkvenim poslanstvom Najvišjega pooblaščen, da v božjem imenu upravlja in izprevaja darove resnice in milosti, ki so last vere v križanega Boga. Iz srebrne posode zakramenta sv. zakona se razliva po svetu blagoslov za naravno prerojenje ljudi, iz zlate posode mašniškega posvečenja pa kipi blagoslov za odrešenje nadnaravnega rojstva.” Kardinal Faulhaber.

Posoda božja, kelih Gospodov. Da bi nam vendar Bog ustisnil v srce živo zavest, ki jo tolikokrat pozabljamo: duhovnik Cerkev, kaj si drugega kakor maziljenec Gospodov. Naj bo kelih srebrn ali zlat, naj bo kelih snažen ali pokvarjen, naj bo kelih svetel ali pa nekoliko otemnjen, znotraj v kelihu je božja kri in kri častimo, to kri molimo, ne kelih. Naj bo duhovnik gorečnik ali prerok, naj bo duhovnik srednjega kova, ki se časih spozabi in stopi na stran pota, naj se njegovo srce časih okuži s posvetnostjo sveta, božjo besedo, ki jo v sebi nosi, slušajmo. Božje poslanstvo, ki ga diči, cenimo.

Kaj govorim o tem. Ali svojemu stanu kadim? Ne. Hočem samo povdariti: sloga in edinost v fari, odnosno življenje in gorečnost farne družine zavisi od razmerja med duhovnikom in farani.

Saj vendar veš, da je tajna vez med teboj in tvojim duhovnikom. Na dan mašniškega posvečenja prevežejo škof novemu posvečencu prste z belim svilnatim trakom. Na prvi pogled ta svilnati trak skoraj nobene pomena nima, toda še se živo spominjam, kaj je nekdo meni govoril na dan moje ordinacije, govoril duhovnik z veliko gorečnostjo.

Dejal je: “O novoposvečenec, shranite ta trak v spomin na ta svoj najlepši dan. In vedite, s tem trakom, s katerim so vam prste prevezali, ste sedaj privezani na altar. Vaša služba je sedaj samo altar, vaše življenje in vaša smrt je sedaj samo pri altarju in nikjer drugje ne. Toda še bolj kakor na altar, ste pa sedaj privezani na narod svoj. In srce narodovo mora biti privezano na vaše srce. Trpljenje vašega naroda mora biti vaše trpljenje, življenje naroda mora biti vaše življenje.” — Ali ni s tem jasno pokazal vzvišeni poklic duhovništva?

Trdna vez nas druži, trdna vez nas edini in nas mora ediniti. Duhovnik je z narodom in narod naj bo z duhovnikom, pa bo blagostanje v duhovni družini fare in prav gotovo je taki fari časna in večna sreča zagotovljena. Iz naroda prihajaš duhovnik in si kri narodove krvi. Ti narod si dal nekaj kapljic krvi svojemu Bogu kot prvino svojo, sam iz sebe si svoje duhovnike rodil. To duhovno sorodstvo naj bo veriga, ki sklepa obročke naših src v eno samo trdno vez. Vsi z duhovnikom, duhovnik za vse, kjer je to geslo smernica farnemu življenju, mora biti župnija kakor njiva klenega klasja polna, kakor vinograd zlahtnega grozdja poln.

Naročnikom v Ohio naznačimo, da jih prihodnje dni obiše zastopnik br. Antonin. —

Priporočamo ga rojakom, da mu gredo na roko.

Kotiček

lemontskih
klerikov

ZA UVOD

NAŠI mladi žele besedo. Kdo bi jim hotel željo odbiti? Naj le imajo besedo, pa prav veliko naj povedo, vsi jih bomo veselili. Prosili so za poseben kotiček v našem listu in takoj smo ga jim dali. Kdo je tega bolj vesel kot mi, stari Avemarijarji? Saj mi znamo bolj malo novega povedati in se bojimo, da se nas bodo naši bravci naveličali, če se že niso...? Ni daleč čas, ko bodo morale poprijeti za nami mlade moči. Upamo, da bodo prinesle novega življenja in novega razmaha tudi v list Ave Marija.

Nič ne dvomimo, da bodo naši naročniki in bravci radi imeli te naše mlade. Saj jih imamo letos tu celih šestnajst. Skoraj iz vsakega ameriškega kota je kdo tukaj. Nekateri študirajo bogoslovje, drugi filozofijo, dva sta šele v novicijatu. Imajo svoje veselje, pa tudi svoje težave. Ne bo dolgo, ko jim bo minilo sedanje veselje, pa minile tudi sedanje težave, in bodo nastopili svoje delo v vinogradu Gospodovem. Takrat bodo seveda v ozkem stiku s Slovenci po Ameriki in je zelo prav, če se sedaj prično nekoliko predstavljati javnosti, vsaj po listu Ave Maria.

Rekli so, da bodo kar po slovensko udarili. Prav je tako, saj znajo. To itak vsi veste, da tudi angleško znajo, hočejo pa pokazati, da tudi v slovenskem jeziku niso od muh. Seveda, tu pa tam bo že treba kaj popraviti, pa to bom že jaz storil, da se ne boste vi drugi mučili s popravljanjem. Počasi bodo pa tako napredovali, da bo šlo dobro brez popravljanja.

Toliko sem napisal za uvod. Zdaj se pa jaz umaknem in dam besedo našim klerikom. Pravijo, da bodo vsaki mesec kaj napisali in se pomenili z vami, da pozneje, ko pridejo iz klerikata, ne bodo med vami kot tujci v Jeruzalemu.

P. Bernard, OFM.

LEP BOŽIČ SMO IMELI

Zopet pričnjam pisati malo o domačih stvareh tu v Lemontu, kakor so že drugi nekdanj pisali, pa so se menda naveličali. Zdaj morebiti ne bomo govorili tako splošno o dogodkih tukaj pri nas, kot je bilo pisano nekdanj v "Glasovih od Marije Pomagaj", temuč bomo omejili ta pogovor tako kot vidimo in čutimo razne reči tu okoli mi mladi kleriki, ki se tukaj pripravljamo na duhovniški stan.

Za začetek bom ob kratkem popisal, kako smo preživeli letošnje božične počitnice. Počitnice so se prav za prav pričele že po duhovnih vajah, ki so se končale tisti petek zvečer pred Božičem. Hitro potem smo se začeli pripravljati, da bi imeli vse v redu in očejeno za veliki božični praznik. V soboto še nismo tako mnogo naredili, razen da si je kdo sobo poribal in ocedil. Resno delo se je pričelo v ponedeljek in nadaljevalo v torek do poznega popoldneva. Osebnosti, šolsko sobo, umivalne sobe, samostansko knjižnico, cerkev in hodnike smo lepo pometli in pomili. Na sveti večer do večerje je bilo že vse v redu. Med vsem tem delom so pa prihajala po pošti božična voščila, pa tudi paketi in zavoji, večinoma od doma ali drugih sorodnikov. Seveda smo tudi mi pisali toliko voščil na vse strani, da jim ne vemo števila.

Ko smo prišli in obednico na večerjo, smo našli na svojih prostorih zavoj s slaščicami in sadjem, ki so nam jih poslale častite sestre. Prav iz srca smo jim hvaležni. Po

večerji smo pa imeli skupno zabavo kot vsako leto na ta večer. "Igralni vlak" je določeval, kdo dobi ta zavoj, kdo onega. No, vsak je nekaj dobil, in bilo bi nas treba videti, koliko zabave smo imeli. Proti koncu nam je pa še brat kuhar napravil "punch", da smo se še malo bolj ogreli.

Ob pol dvanajstih je poklical zvon na jutranjice in potem je bila velika polnočna maša. Peli so jo o. Salezij. Pred mašo smo zapeli "Sveta noč", med mašo pa po latinsko. Naj omenim, da pri polnočni sveti maši ni bilo nobene naga patra doma, ker so vsi šli na pomoč na razne kraje.

Seveda smo med sveto mašo vsi prejeli Božje Dete v jaslice svojega srca in tako dosegli višek svetonožnega veselja. Po sv. maši smo glasno odmolili še hvalnice, potem odhiteli k zajterku, pri katerem ni manjkalo potic in klobas.

Ko nas je zjutraj zbudil beli dan, je bil res prav pošteno bel. Burja je nesla sneg, da je bilo nekaj posebnega. Vendar se nismo dali motiti v božičnem veselju. Kar je še ostajalo časa med jutranjimi svetimi mašami, smo preživeli v rekreacijski sobi, ali pa šli tudi malo gazit v mehki sneg. Eno reč nam je pa božični sneg prav pošteno spridil. To je naše drsališče na jezeru pred groto na griču. Ko se je bila podela snežena burja, smo tiste dni po Božiču z mnogim delom zrinili sneg na strani, da smo se mogli drsati. Potem je pa led držal skoraj do konca počitnic, tiste dni je pa nastalo toplejše vreme in led se je skoraj stajal.

Na praznik sv. Štefana smo imeli posebno senzacijo. Očetu gvardijanu je od mraza odpovedala kara. Kleriki se spravimo nadnj in jo zrinemo od garaže do cerkve. Pa ves naš trud ni pomagal. Kara ni hotela nič reči, samo od časa do časa je malo zakašljala. Mi smo obupali in zbežali na toplo. Kmalu potem so pa o. gvardijan nekako pregovorili karo, da je končno vendar stekla.

Kar je še bilo božičnih praznikov, smo seveda v cerkvi vse kar možoče slovesno obhajali. Dvakrat smo celo popoldne imeli pete litanije Matere božje. Tu bi rad kaj povedal o našem pevskem zboru, pa bomo raiši drugič pisali o tem. Samo to naj povem, da smo v ponedeljek pred novim letom pričakovali Mr. Račiča iz Chicago, da bi nas pevec malo v roke vzel. Na našo žalost ga ni bilo, pa smo pozneje zvedeli, da ni bila njegova krivda. Upamo, da kdaj pozneje pride.

Na bo zaenkrat dovolj. Samo površno sem opisal naše počitnice. Upam, da vas bo vsaj malo zanimalo. Sedaj imamo pa spet šolo že od 2. januarja in smo zelo zaposleni. Kar naprej tičimo v knjigah, ker ob koncu tega meseca pridejo skušnje. To je pa druga umara.

Fra. Martin Stepanič, OFM.

MOJ BOŽIČ V JOLIETU

Nekaj dni pred Božičem je prišel "S.O.S." klic iz župnišča v Jolietu, da potrebujejo na sveti dan levita za veliko mašo. Prav vesel sem bil, da je ravno mene zadela sreča, da sem bil poslan v Joliet za to službo. Sicer se mi je malo čudno zdelo, kako se bo obhajal Božič izven doma, zakaj je to bilo prvič, da me je imelo kaj takega zadeti. No, pa ni bilo prav nič strašnega. V naš Rim me je pripeljala gostoljubna Papeževa družina. To se mi je zdelo prav pomisljivo.

Ko sem prišel v župnišče, sem našel g. župnika v postelji. Ravno za Božič mu je nagajala neka bolezen. Gospoda azistenta sta bila zaposlena v cerkvi s spovedovanjem. Vrnila sta se za večer in smo pričeli prav domač razgovor o raznih rečeh. Jaz sem rabil tako slovenščino, kot io govore Pod Turnom, odkoder so doma moji starši, torej boli "po kranjsko". Gospoda sta pa zopet vsak po svoje zavijala, pa smo se prav dobro razumeli. Škoda, da sta morala gospoda kmalu nazaj v cerkev in sta pozno v noč spovedovala. Vendar sem počakal, da sta se vrnila, in po-

tem smo pričeti pogovor ndaljevali. Saj je bil sveti večer, komu bi se mudilo spat?

Gospoda sta spet marsikaj zanimivega povedala. Posebno me je zanimalo poslušati o šolski godbi, o dekliški Marijini družbi in o društvu Najsv. Imena. Zlasti dekleta morajo biti zares navdušene, ker izdajajo celo svoj lastni Marijin list.

Zjutraj ob petih je bila slovesna božična maša. Father Hiti je maševal, midva s Fathrom Kuzmo sva bila pa levita. Cerkev je bila dosti polna, čeprav je vreme bilo vse kaj drugega kot prijetno. Pevski zbor se je zelo postavil. Popoldne ob pol treh smo imeli slovesne pete litanijske in blagoslov. Novo je bilo zame, da so ministrantje peli naprej z duhovniki. Doslej nisem še nikjer naletel na tako kombinacijo. Meni se je zdelo prav izvrstno. Toda odgovarjali so samo na koru, kar ni bilo tako navdušujoče kot če odpeva s korom vred cela cerkev. Vedno sem slišal praviti, da je v starem kraju že pred mnogimi leti prepevala ob takih prilikah vsa cerkev, čeprav še ni bilo tistega gibanja z ljudskim petjem kot se vrši zadnja leta.

H koncu moram reci, da sem imel prav lep izlet. Poleg krasnih pobožnosti mi je šla tudi vsa prijaznost zelo k srcu, ki sem je bil deležen pri gosporih in vseh drugih, s katerimi sem se sestal. Iskreno želim č. g. Plevniku, da bi se božična bolezen enkrat za vselej poslovila od njih, družini Papeževi pa lepa hvala, da so me tudi nazaj pripeljali s svojo mašino.

Fra. Alojzij Medic, OFM.

MOJ LJUBI SHEBOYGAN, DAJ SE RAZSVETLITI!

Bilo je po prazniku svetih Treh Kraljev, da sem pre-mišljeval besede sv. pisma: Vstani, Jeruzalem, daj se razsvetliti. Ko končam tisto premišljevanje, jo mahnem v "office" Ave Maria. Tam so bili ravno zelo zaposleni z razpošiljanjem Koledarja na vse strani velike Amerike. Pa glejte no — ravno moj ljubi Sheboygan je bil na vrsti. Hitro skočim, da bi pomagal, ker sem mislil, da bo vzelo vsaj en dan, preden bodo vsi sheboyganski Koledarji pripravljeni za pošto. Saj vem iz lastne skušnje, koliko je v Sheboyganu dobrih Slovencev. Srce mi je kar poskakovalo od veselja, da bom nekaj dobrega storil za svoje rojake.

Pa kaj se zgodi? Eden, ki je ves navdušen za Willard (pa ne smem povedati, kdo je tisti), mi je rekel: Veš kaj, za Sheboygan bo samo pet minut dela, sedaj pride takoj Willard na vrsto, tam nam boš pomagal...

O, kako me je postalo sram! Prepričan sem, da bi še čebele Fathra Johna rdeče postale, če bi bile zraven. Pogledam bolj od blizu, pa res vidim, da je komaj dobrih trideset naročnikov v Sheboyganu. Jaz sem se pa vedno toliko postavljaj s tem ljubim Sheboyganom pred svojimi sobraty. Ali bom moral res zanaprej molčati, ko se bodo drugi bahali vsak s svojim rojstnim krajem? Kar bežal sem iz officina in sem sedel, da napišem oklic na svoje rojake.

Ali slišite, predrati Sheboygančani? To je meni in vam v nečast. Zato zapišem kar naravno: žalostno je, žalostno! Do današnjega dne je bil Sheboygan moj ponos. Zdaj sem pa dobil — po nosu...

Tako ne sme iti naprej. Ali res vi tam gori v Sheboyganu ne veste, da izdajamo v Lemontu prelepi list Ave Maria in Koledar? O, kako potreben je ta list našim dobrim Slovcem! Pa je od vas odvisno, če bo mogel še dolgo izhajati. Vem, da tudi v Sheboyganu nekateri zelo ljubijo naš list in ga redno berejo. Ampak iz tega, kar sem danes videl, moram sklepati, da se premalo potrudite za NOVE naročnike.

Veste, kaj vam povem? Ko boste tole brali, bo ravno februar, ki je mesec katoliškega tiska. Jaz bi sam rad prišel agitirat gori za nove naročnike, pa res ne morem, ker me šola in knjige nazaj drže. Zato apeliram na vse tiste,

ki boste to brali, da namesto mene dobi vsak vsaj enega novega naročnika. Pa zares! Ko bo konec mesera blizu, bom spet šel v office pogledat, kako se izpolnjuje moja želja in naročilo mojim rojakom. Zato še enkrat rečem: Sheboygan, daj se razsvetliti! Ave Maria naj te razsvetli! Če bom uslišan, bom zakričal vsakemu kleriku posebej na uho, da bo kar oglušil: SHEBOYGAN FIRST!

Fra. Ciril Šircelj, OFM.

Slika iz modernih katakomb

Ljeningradski katoliški škof Msg. Teofil Matulionis, ki se točasno mudi v Chicagi, nam je podal zanimivo, dasi žalostno sliko iz boljševiskih katakomb. Slika nam predstavlja le to, kar je sam doživel. Po svojem prvem ujetništvu v Ljeningradu, ki je trajalo dve leti, je bil tajno, pri zaprtih vratih, le pred dvema zaupnima pričama posvečen za škofa. Pozneje je bil zopet aretiran in poslan v kazensko kolonijo na solovecko otočje, kjer ga je v tamkajšnjih pragozdih čakala "robija", suženjsko delo. Tam se je polagoma seznanil še z več drugimi duhovskimi tovariši. Ker so vsi najbolj pogrešali sv. maše, so tajno skovali načrt, kako si hočejo priskrbeti to tolažbo. Eden je iz kositarske škatlje priredil kelih, iz njenega pokrova pa pateno. Drugi so vtihotapili potrebno snov, pšenično moko in rozine. Pripraven prostor za kapelo so že prej izsledili. Našli so ga v podstrešju delavske barake. Seve, ko bi se bili podnevi tam shajali, bi bilo njih veselje kratko. Ob polnočni uri so se tiho plazili v te "katakombe", kjer so na navadni klopi z brisačo pogrjnjeni maševali. Od polnoči do 6. zj. so drug za drugim pristopali. Vsak je smel porabiti le 8—9 kapljic vina. Bolni tovariši, ki niso mogli maševati, so prejemale sv. obhajilo. Cela tri leta so uživali to tolažbo. Pa tudi za druge brate po veri so skrbeli. Kdor se je želel z Bogom spraviti in okrepčati z angeljsko hrano, se je na potu z dela ali na delo pridružil duhovniku ter se mu mimogrede spovedal, v gozdu za kakim drevesom pa prejel sv. obhajilo, ki ga je imel duhovnik po dogovoru s seboj. Cela tri leta je boljševiskim paznikom vse to ostalo skrito. Po čudnem slučaju pa je prišlo na dan. Neki duhovnik je v bolezn, ko se mu je že bledlo, neprestano govoril o sv. maši v podstrešni "katedrali". Oblasti so na podlagi tega vse preiskale. Sicer niso ničesar obtežilnega našle, ker je bilo po vsakem sv. opravilu vse skrbno skrito, a to jim je dalo povod, da so duhovnike razposlale v razne delavske barake.

UPRAVNIKOVO KRAMLJANJE.

P. Bernard, OFM.

Danes imam pa kar za dva meseca dela. Ne mislim reči, da bom moral dva meseca sedeti pri pisalnem stroju, da dokončam to kramljanje, temuč to pomeni, da imam za dva meseca skupaj poročati. Koledarska številka namreč noče nič slišati o upravniku in o njegovi upravi, saj še za druge reči ni prostora, trdi urednik. Torej bo treba tu poseči nazaj do decemberske številke.

V teh dveh mesecih je prišlo ogromno število pisem. Skoraj vsak dan je bilo treba zakuriti gašperčka in sesti k pisalni mizi. Dovolj veselo znamenje, pa je menda h koncu leta vedno tako. Zdaj po Božiču je pa Koledar "ven prišel", je pa zlasti ž njim polno dela. Seveda, po mojih in vaših mislih je prišel dovolj pozno, zato mi je prav žal, da nimam tiste pravice, da bi smel iti chicaške tiskarje in njihove škrate s palico priganjat. Tako so pa sami sebi prepuščeni in se sučejo, kakor se jim zdi. Ampak po toči zvoniti tudi ne pomaga...

Zdaj je pa čas, da povem kaj iz poslanih pisem. Ampak je težava, ker jih je preveč, pa je težko izbirati. No, poskusimo.

John Prevolshek iz Montane pošilja naročnino in zraven zelo pohvali list Ave Maria. Pravi, da vsako številko prebere od kraja do konca po večkrat. Hvala za pohvalo!

Zastopnica Mrs. Knaus poroča s Chisholma, da je tam umrl naš dober naročnik Frank Spraitz. Ubilo ga je v jami. Bil je član društva Najsv. Imena in vsak mesec skupno s sinom pri sv. obhajilu. Tako upamo, da nagla smrt ni bila zanj neprevidena. Naj v miru počiva!

Zastopnik Marko Bluth piše o nekem našem naročniku: Imajo 12 otrok in težko shajajo, pa je mož plačal naročnino za 6 katoliških listov. Čast mu. Tako zavednih katoliških družin nam je treba.

Mr. So and So, ki ima veliko in dobro farmo, plačano do zadnjega centa, trije odrasli otroci mu pomagajo pri delu, je pa list Ave Maria odpovedal. Vendar vsa družina trdi, da je katoliška. Ampak — slabi časi... Hm, hm. Takih je seveda še več, ampak drugih ne poznam tako dobro kot tega. Sploh sem pa prepričan, da je med naročniki našega lista več takih, kakor je oni, o katerem poroča Mr. Bluth, kot premožnih. Dobra

stvar se večinoma vzdržuje z vinarji uboge vdove...

Iz Pennsylvanije piše neka žena: Zmerom sem mislila, kedaj Vam bom plačala naročnino, pa majna ni zanič in dolžna sem bila še za mleko. Danes sem pa tako srečna, da Vam pošiljam \$4.00. Ne vem, koliko sem še dolžna. Sporočite, da o prvi priliki tudi drugo poravnam. — Podobnih pisem smo v tem času prejeli celo vrsto. To je dokaz, da imamo lepo število navdušenih bravcev in bravk, ki so pripravljeni vse žrtvovati za naš list. Naj jih Bog še dolgo ohrani v naših vrstah.

Brat Antonin nam je sporočil s pota, da je umrl v Kansas City naš naročnik Nick Milcinovič. Naj v miru počiva.

Iz Puebla pšejo, da je umrla naročnica Frances Petrič. Dalje so umrli naročniki: Frank German, Pueblo, Colo., Frances Hrovatin, Crosby, Minn., Anton Grbek, Barberton, O. Zadnji je bil mož naše dobre, dolgoletne naročnice. Vse rajne priporočamo v molitev.

Mrs. Jennie Škerl iz Barbertona nam je poslala dva nova naročnika. Več novih je pa dobil na potovanju brat Antonin, ki je hodil zadnja dva meseca po zapadnih državah. Vsem, ki so mu šli v kateremkoli oziru na roko, naj bo tu izrečena prav lepa zahvala. Večinoma so povsod pohvalili naš list in prav radi ponovili naročnino.

Mrs. Rose Lomšek pa tako-le piše: Prav rada prebiram list Ave Maria, samo to je šment, ko branja tako hitro zmanjka. Želela bi, da bi bilo vsaj sto strani ali pa še več, ker je tako zanimivo branje. Kar hudo mi je, ko pridem do konca...

Mrs. Kavšek pravi: Neka naročnica mi je dala čitati list, pa sem takoj sklenila, da si ga tudi sama naročim. Ker še ni dolgo, kar sem pripomala čez veliko lužo, bom pridno brala, da mi ne bo dolgčas.

Hvala tisti naročnici, ki je pokazala in pripočila naš list Mrs. Kavšek. Meni se zdi, da bi tudi drugi naročniki lahko malo bolj agitirali. Dajte vsaj sedaj, ko bo ravno mesec februar, mesec katoliškega tiska. Če bi vsak naročnik še enega dobil, bi skoraj lahko ustregli Mrs. Lomšek in tiskali Ave Maria na STO straneh...

IZ UPRAVE

ZAHVALE

Prisrčno se zahvaljujem Bogu božjemu služabniku Frideriku Baragi, da mi je na njegovo priprošnjo Bog vrnil ljubo zdravje.

Frances Pajk.

Želim se javno zahvaliti presv. Srcu Jezuzovemu za uslišano prošnjo.

T. G. Int.

Javno se zahvaljujem Srcu Jezusovemu, Mariji Pomagaj, Mali Cvetki in škofu Baragi za uslišanje moje prošnje.

Mrs. Frances Vončina.

Bilo je pred leti, ko nam je bilo jako hudo. Zaobljubili smo se, vsa družina, da bomo delali skupno devetdnevnicu na čast presv.

Srcu Jezusovemu, Marijinemu, sv. Jožefu in Mali Cvetki. Obljubili smo tudi zahvalno devetdnevnicu in javno zahvalo, če bomo uslišani. Res smo bili uslišani in tako izpolnjujemo en del obljube. Iz vsega srca vzklikamo: Hvala Bogu!

Družina Zelle, Clev., O.

Priloženo pošiljam dar za uslišano molitev. Porabite v dobre namene. Priporočila sem se bila Mariji Pomagaj. Upam, da me bo tudi nadalje še rada uslišala.

Frances R. Milw.

Javno se zahvaljujem božjemu služabniku Frideriku Baraga za uslišanje prošnje v hudi stiski. Dobila sem zopet zdravje po njegovi priprošnji.

Frances Pajk.

DAROVI

Darovi za misijone: Frances Lavrich \$10, Ivana Artach \$1, Mary Cook \$2.50, Mrs. Cvenk \$5, Mrs. Ahacic \$5, Frances Starman 50c, Neimenovana \$1, Mrs. Kokal \$1. Bog plačaj vsem.

Darovi za Marijo Pomagaj in vzdrževanje lista: Frances Remsko \$1, Mrs. Novak 50c, John Korian \$25, Martin Novak \$5, Matija Ulesic \$2.50, Margaret Zaletel \$1, Mary Zupancic \$1, Ana Kren \$1, Mrs. Jelenčic \$1, Jeglich Klara \$2, Mrs. Meglen \$1, Antonia Oratch \$1, Marko Bluth \$2, Mrs. Vesel \$2, Mrs. Bregar \$5, družina Zelle 5, Mr. Stariha \$1, John Androjna \$3, Josephine Starc 50c, Ana Novak \$10, Rose Krall 50c, Jože Grdina \$3.75, Johanna Pugel \$1, Mary Voncina \$2, Lucille Rupert 50c, Henry Shier \$25. Vsem velikodušnim darovalcem naj ljubi Bog obilno povrne.

Kruh sv. Antona: Anton Grdina \$10, Rev. Trunk \$5, Mihael Milkovic \$1, Frances Lushia 50c, Jeglich Klara \$2, Therese Feor 50c. Čudodelnik sv. Anton bodi z vami.

Apostolat sv. Frančiška: Fintz Frank \$10, Steblaj Cecilija \$10, Mary Tomšic \$6.50, Frank in Terezija Lozar \$20.

Lučke pri Mariji Pomagaj: Frances Tomšic 50c, Barbara Zelko 25c, Catherine Kuzma 25c, Anton Novak 50c, Rosi Korn \$1, Frank Barbich \$1.50, Mrs. Bergles \$1, Mrs. Pugel 10c, Mrs. Bozic 50c, Ursula Barker 50c, Mary Blatnik 25c, Mrs. Bencan 50c, Katarina Pisek 50c, Jera Roncevic 30c, Mrs. Kaplan 50c, Mrs. Rims 25c, Julia Vidmar 50c, Mary Tomšic 50c, Mihael Milkovic \$1, Ana Lambert 25c, Agnes Lesnjak 50c, Ana Penko \$2, Katarina Milost \$5, Rose Lomsek 50c, Louis Zakrajsek \$1, Veronica Ruppe 50c, Mrs. Rus \$1, Antonija Oratch \$1, Mary Sternard 25c, Mrs. Kastelic 25c, Ivan Rezek 50c, Johanna Mohar 50c, Julia Markovic 50c, Frank Oblak 50c, John Pisek 50c.

Sv. maše: Frances Mesojedec \$2, Frances Bucar \$1, Josephine Zupancic \$1, Mr. Judnich \$4, Mary Fanero \$1, Bara Sedmak \$2, Paul Panian \$1, Ant. Stuber \$1, Nejm. \$1, Jul. Krajeske \$2, John Hocevar \$4, J. Birch \$1, Marko Bluth \$8, J. Vojnovic \$1, Ana Plemel \$1, N. Pozek \$1, Mrs. Spehar \$1, J. Zelko \$1, Mary Sivic \$1, Frank Suhadolnik \$1, Mary Susman \$2, Rosi Korn \$1, Mary Grum \$3, J. Novlan \$2, Mary Francel \$1, Dr. Volk \$1, Mary Blatnik \$1, Mary Stark \$1, William Vranicar \$4.50, Ana Libersher \$2, Anna

Blackard \$1, Mrs. B. B. \$2, John Stariha \$1, Mrs. Bencan \$1, Kat. Kambich \$1, J. Smolic \$1, Mrs. Ambroz \$1, Mrs. Hren \$1, Peter Stimac \$1, Tadea Sila \$1, Ant. Andrasic \$2, Mary Kolman \$2, M. Milkovic \$1, Joe Fajfar \$1, Kat. Milost \$2, Marg. Perlne \$3, Jos. Pintar \$2, Frances Remsko \$1, Mary Sreder \$2, Dr. Gerbec \$3, Mary Spendal \$2, Agnes Skender \$1, Joseph Kuhel \$2, I. Lavric \$1, Mrs. Russ \$2, Frances Levstik \$2, Dr. Hren \$1, Frances Kukman \$2, Avg. Pogačnik \$1, Mary Sternad \$6, Mary Bozicevic \$1, A. Stariha \$1, N. Sterk \$1, društvo sv. Jožefa, Great Falls, Mont. \$1, Mary Barle \$2, Paul Mikula \$3, Dr. Zelle \$3, Joe Klepac \$1, Catherine Radez \$2, Mary Pavlesic \$1, Mary Knaus \$, N. N. \$1, L. Virant \$1, A. Pirc \$2, M. Zore \$2, J. Hrovat \$10, M. Hochevar \$5, Mrs. Cvenk \$5, M. Ivancic \$5, J. Ashenbrenner \$1, J. Papesh Jr. \$2, K. Papesh \$2, Mrs. Simonisek \$2, A. Champa \$1, A. Zore \$1, M. Hoge \$1. Vsem prisrčna hvala.

Darovi v blagu: Sv. Miklavž je prišel za Božič od več krajev, posebno iz Chicage, odkoder so ga prav "Special Delivery" poslali Mr in Mrs. Košnik, Mr. in Mrs. Sever, Mr. in Mrs. Bogolin. Iskren Bog plačaj.

Darovi v denarju v razne namene: J. Horvat \$1, J. Kirn \$10, A. Gregorich \$2, Mrs. Cook \$1, M. Ivancic \$3.50, M. Plese \$1, Mr. Stepanich \$2, A. Champa \$1, B. Terstenjak \$5, J. Fraus \$5.

Kolekta za študente v cerkvi pri sv. Juriju v So. Chicagi je prinesla \$34.00. Lep Bog plačaj darovalcem, pa naj oproste, da zavoljo tesnega prostora ne natisnemo tu njihovih imen, čeprav jim je bilo tako obljubljeni.

JOSEPH PERKO

2101 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.